БЕШЙИЛЛИК ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 15 (6133).

21 ЯНВАРЬ

ШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЮКСАК АКТИВЛИК

Ўзбекистон пойтахтининг корхоналарида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига бағишланган митинглар юксак активлик вазиятида ўтмоқда. Митингларнинг қатнашчилари минг-минглаб меҳнаткашларнинг иродасини ифода этиб, ҳар бир меҳнат коллективи учун конкрет ҳаракат программаси бўлган бу жуда муҳим ҳужжатни қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликлари тўғрисида гапирмоқдалар.

Юбилей йилида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, беш йиллик учинчи йили планлари ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун мусобақани янада кенг авж олдириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш ҳозирги вақтда бош вазифа эканлиги митингларда таъкидлаб ўтилди. Ҳар бир иш жойида аниқ маромни таъминлаш зарурлиги алоҳида уқтирилди. Илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш, мавжуд резервлардан фойдаланиш коллективлар муваффақиятли ишлашининг муҳим манбаидир. Юксак самарадорликка эришиш — маҳсулот сифатини муттасил яхшилаш, хом ашё, материаллар, ёқилғи, электр энергиядан оқилона фойдаланиш демакдир.

Митингларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари: тўқимачилик комбинатида — Л. И. Греков, «Миконд» заводида — М. М. Мусахонов, трактор заводида—Т. Н. Осетров, «Ташинжстрой» трестида — О. У. Салимов нутқ сўзладилар.

Митингларда қабул қилинган резолюцияларда меҳнат коллективларининг беш йиллик учинчи йилини меҳнатда янги-янги ютуқлар билан, КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли адо этиш билан нишонлаш учун ҳамма ишни бажаришга шай эканликлари изҳор қилинган.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИНИЗМ— ЗАФАР БАЙРОҒИМИЗ

ТАРИХДА шундай сиймолар борки, уларнинг номи, кашфиётлари, ишлари абадул-абад яшайди. Маркс билан Энгельс ишининг гениал давомчиси, улуғ мутафаккир, буюк заковат соҳиби, социалистик революция ижодкори Владимир Ильич Лениннинг номи жаҳон инқилобий ҳаракати, бутун дунё тарихи йилномасига олтин ҳарфлар билан мангуликка ёзилгандир.

Доҳий раҳнамолик қилган Октябрь революциясининг мамлакатимизда ғалаба қозонганига 60 йилдан кўпроқ вақт бўлди. Ана шу йиллар мобайнида коммунистик жамият қураётган марду майдон совет кишилари жаҳоншумул, ҳайратомуз зафарларни қўлга киритдилар. Музаффар халқимиз эришган жамики ютуқлар муборак зот, бутун дунё афкор оммасининг устози В. И. Ленин номи билан, у яратган қудратли таълимот-ленинизм билан, доҳий асос солган ва камолотга етказган жонажон Коммунистик партиямиз фаолияти билан узвий боғлиқдир.

Халқимиз ҳамиша-ҳамруз Ленин йўлидан борди ва бормоқда. Мамлакатимизда Ильич режалари асосида Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик жамият вужудга келди. Энг оғир кунларда Ленин ғоялари ва васиятлари халқимизни она-Ватан ҳимоясига отлантирди. Эндиликда иқтисодий жиҳатдан бақувват, сиёсий жиҳатдан якдил, енгилмас Советлар мамлакати келажакка комил ишонч билан боқмоқда, жаҳон революцион ҳаракатининг энг олдинги сафида бормоқда.

Владимир Ульянов жуда ёшлик чоғлариданоқ революцион муҳитда яшади ва кураш олиб борди. Жамият тенгсизлиги, оддий одамларнинг таҳқирланиши, кишини киши томонидан эксплуатация қилиниши, бой зодагонларнинг кибру-ҳавоси, умумий ҳақ-ҳуқуқсизлик уни буюк йўлга отлантирди. У революционер бўлишга, янги жамият бунёдкори бўлишга бел боғлади. Бу йўлда марксизм унинг ақл машъали бўлди.

Владимир Ильичнинг бутун ҳаёти том маънода беқиёс жасоратлардан иборатдир. У энг мушкул дамларда ҳам енгилиш, таслим бўлиш, келишиш нималигини билмади. Унинг умри ғоявий ва сиёсий жанглар билан ўтди. У революционернинг энг буюк фазилатлари — қудратли ва ўткир ақл-идрок, ҳар қандай ғовларни бартараф эта олувчи темир ирода, қуллик ва зулмга шафқатсиз нафрат, революцион жўшқинлик, изчил интернационализм, омманинг ижодий кучларига чексиз ишонч, улкан ташкилотчилик даҳосини ўзида мужассамлантирган эди.

Меҳнаткашларнинг озодлиги ва бахт-саодати тўғрисида гап кетганда доҳийнинг ўзи «Бу — улуғ ишдир, ва шу сабабли бу иш учун жон фидо қилсанг ҳам арзийди», — деган эди. Ленин ўзи айтган сўзларга ҳар доим амал қилди. Бу улуғ ишга у ўз умрининг ўттиз йилини бахшида этди.

Ишчи ва деҳқонларга, барча меҳнат аҳлига меҳр-муҳаббат билан тўлиб тошган ажойиб қалбнинг — Ильич юрагининг уришдан тўхтаганига эллик тўрт йил бўлди. Ана шу давр мобайнида ленинчи Коммунистик партиямиз доҳий васиятларини оғишмай амалга ошириб келмоқда, унинг орзу умидларини тўлиқ рўёбга чиқариш учун курашмоқда. Ленин номи барча муваффақиятларимизда яшаб келмоқда. У табаррук ва муқаддас ном миллион-миллион кишилар тилида ва дилида офтоб каби нур сочмоқда. «Партия ишларида, — деган эди Л. И.Брежнев, — Ленин улкан ақл заковати жўш урмоқда. Лениннинг оташин қалби тепиб турибди. Ленин ғоялари, ленинча сиёсий чиниқиш, ленинча ғалаба қилиш фани — бу шундай бир битмас-туганмас сарчашмаки, биз ундан ўз кучларимизга ишонч, мардлик ва оптимизм, ғалабага қатъий ишонч олиб турамиз».

Ленин тузган советлар замонида бизнинг серқуёш Ўзбекистонимиз, шу жумладан, пойтахт областимиз ҳам иқтисодий, социал, маданий тараққиётнинг юқори чўққисига чиқиб олди. Областнинг азамат ишчилари, қишлоқ хўжалик ходимлари, ижодкор зиёлилари йилдан-йилга кўпроқ, салмоқлироқ ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Биргина юбилей йилида эришган ғалабаларимизни тилга оладиган бўлсак, зафарларимиз кўлами нечоғлик буюк эканлиги равшан бўлади. Саноатчиларимиз маҳсулотларнинг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича пландан ташқари миллион-миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Қурувчиларимиз, нурчиларимиз, метросозларимиз ажойиб ишларни амалга оширдилар. Олмалиқ кон металлургия комбинати, «Электрохимпром» бирлашмаси, ностандарт ускуналар ва мебель ремонти комбинати каби корхоналарда йирик қувватлар ишга тушди. Чорвоқ ГЭСи тўлиқ ишлай бошлади.

Юбилей йилида деҳқонларимиз ҳам катта муваффақиятга эришдилар. Пахтакорларимиз республикамизнинг 5 миллион 680 минг тонналик хирмонига ўзларининг 440 минг тонналик «оқ олтин»лари билан ҳисса қўшдилар. «1977 йил, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, —сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан ғоят сермазмун, ғоят муҳим йил бўлди: Совет Иттифоқининг янги Конституцияси қабул қилинди; Октябрнинг 60 йиллиги тантанали нишонланди; бизнинг экономикамиз олға қараб анча катта қадам қўйди. Совет кишилари виждонан, яхши меҳнат қилдилар, партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари маҳорат билан оператив иш кўрдилар. Бунинг натижасида партия XXV съездининг қарорлари муваффақиятли суръатда амалга оширилмоқда». Бу сўзларга Совет Ўзбекистонининг, пойтахт Тошкент областимизнинг дахлдорлиги билан фахрлансак арзийди.

Коммунистик жамият қуриш соҳасида бизлар, Ленин таъбири билан айтганда, ҳали жуда катта иш қилмоғимиз, шу вақтгача сарф қилинганидан анча кўп меҳнат, куч-ғайрат сарф қилмоғимиз талаб этилади. В. И. Ленин мураккаб вазифаларни ҳал этишда, асосий халқани топа билиш, шу халқани ушлаб олиб, таъбир жоиз бўлса, бутун занжирни тортиб олиш, яъни бир-бирига боғлиқ бўлган муаммоларнинг бутун комплексини ҳал қилиш лозим, деб таълим берган эди. Ўнинчи беш йиллик топшириқларини адо этишда, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1978 йил планини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш тўғрисида»ги Мактубида қўйилган вазифаларни бажаришда халқимиз, жойлардаги партия, совет, касаба союз, комсомол, хўжалик ташкилотлари доҳий айтган тарзда иш кўрмоқдалар.

Она-Ватанимиз ўз қаҳрамонона революцион тарихининг еттинчи ўн йиллигига қадам қўйди. Ички ва ташқи сиёсатда, халқ хўжалигининг барча жабҳаларидаги муваффақиятларимизда Лениннинг номи, унинг ғоялари раҳнамо ва мададкор бўлмоқда. Доҳий кўрсатмалари меҳнаткашлар фидокорона меҳнатининг натижаларида, коммунистлар фаолиятида, ишчилар синфи ва барча меҳнат аҳлининг ғолибона юришида, социализм ва коммунизмнинг тантанавор зафарларида, инсониятнинг буюк социал тараққиётида рўёбга чиқмоқда. Бу ишларнинг барида ленинизм байроқдорлик ролини ўтамоқда. Зотан, шундай экан, Ленин тирик, Ленин барҳаёт, Ленин ҳамиша яшайверади, дейишга ҳақлимиз. Тарих ҳукми ана шундай!

КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!

ТАШАББУСКОРЛАРНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ ҲИСОБ БЕРИШМОҚДА, ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТЛАР ОЛИШМОҚДА

КПСС XXV съезди арафасида республикамизнинг ўн илғор ишчиси ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини бажариш бўйича социалистик мажбурият қабул қилган эдилар. Ўтган йил бошида яна 14 пешқадам ишчи Улуғ Октябрь 60 йиллиги байрамигача 3,5 — 4 йиллик шахсий топшириқни адо этиш, беш йилликда эса, икки беш йиллик шахсий планини бажариш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ватанпарварлик ташаббусларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади ва улар «Ўнлар ташаббуси» ҳамда «Ўн тўртлар ташаббуси» номи билан кенг ёйилди. Ташаббусларни республикамизнинг кўплаб завод ва фабрикалари ишчилари қўллаб-қувватлашди.

Айни кунларда ташаббускорларнинг ишлари қандай?

Яқинда Тошкент область партия комитетида пойтахт область енгил саноат корхоналарининг ташаббускорлари йиғилдилар. Улар зиммага олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётгани билан ўзаро ўртоқлашдилар, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан янги марралар белгилаб олаётганлари тўғрисида суҳбатлашдилар.

Анна Сергеевна ВЕРЗИЛИНА, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси

— КОМБИНАТДА ўттиз йил мобайнида орттирган бой тажрибамни ёшларга ўргатишни, уларга мураббийлик қилишни биринчи навбатдаги вазифам ва бурчим деб тушунаман. Менинг шогирдларим Антонина Молодова ва Светлана Фасхутдиновалар ҳозирга келиб малакали ишчилар қаторидан ўрин олишди. Улар эндиликда нормадаги 24 та ўрнига 33 тадан тўқув станокларини бошқаришяпти. Улар бундай юқори зичликда ишлашга атиги бир ярим йил мобайнида эришишди. Менинг жами шогирдларим ўттиз кишига етди.

Ўзимнинг шахсий ҳаётимда ҳам унутилмас саналар анчагина 1973 йилнинг 14 ноябрида тўққизинчи беш йиллик топшириғини бажардим. Ўтган йилнинг 10 июлида эса ўнинчи беш йилликнинг уч йиллик шахсий топшириғини адо этдим. Ҳозир меҳнат календаримда 1979 йилнинг декабрь ойи. СССР Конституциясининг бир йиллигигача ўнинчи беш йиллик ва яна олти ойлик шахсий топшириғини бажариш мажбуриятини олдим.

Хусан Шермуҳамедович ТЎЛАГАНОВ, Тошкентдаги «Шарқ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-фабрикасининг станокчиси

— Мен ўнинчи беш йилликнинг тўрт йиллик шахсий топшириғини ва зиммамга олган социалистик мажбуриятни бажарганлигим тўғрисида Улуғ Октябрь 60 йиллиги арафасида — 5 ноябрда рапорт бердим. Бу муддатгача мажбуриятдаги икки ўрнига тўрт шогирд тайёрладим, умумий иқтисодий фойдаси 1800 сўмни ташкил этадиган учта рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этдим. Мен бошчилик қилаётган бригада коллективи жами маҳсулотнинг 98 процентини биринчи қабул қилишдаёқ топширди, меҳнат унумдорлиги 2,5 процентга ўсди. Бригадамизнинг 5 аъзоси малакасини яна бир разрядга оширди.

Ўнинчи беш йилликнинг икки йилида пландаги 208 минг ўрнига 423 минг 700 дурадгорлик комплектлари ишлаб чиқардим. Ҳозир меҳнат календаримда 1980 йилнинг март ойи. СССР Конституциясининг бир йиллик юбилейигача олти йиллик шахсий топшириқни бажариш, яна икки шогирдга ўз касбимни ўргатиш мажбуриятини олдим. 4500 сўм иқтисодий фойда келтирадиган иккита рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этаман.

Райҳон Саяховна ТУРСУНБОЕВА, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчи-мотористи

— Иш усулларини аниқ бажариш ва меҳнатни яхши ташкил этиш туфайли смена нормаларини 160—180 процентга бажариш ва сифатли маҳсулот тайёрлашга эришяпман. Шунингдек, бирлашмада 22 йил давомида орттирган тажрибам ҳам қўл келмоқда. Мен бу йиллар мобайнида шунга ишонч ҳосил қилдимки, ўз ишида юксак марраларни кўзлаган киши мунтазам изланганидагина бу мақсадига эришади. Ҳозир ишлаш билан бирга кечки мактабдаги мастерлар синфида ўқишни давом эттиряпман.

Улуғ Октябрь 60 йиллигигача беш йилликнинг уч ярим йиллик шахсий топшириғини бажардим. Бу билан зиммамга олган мажбуриятни ўз муддатида адо этдим. Мажбуриятдаги 8 ўрнига 12 шогирдни мустақил ишлашга ўргатдим.

Ватанимизнинг Асосий Қонуни бир йиллик юбилейигача беш йиллик топшириқни бажариш, барча маҳсулотни аъло сифатга топширишга ваъда бераман. Яна уч ишчига маҳорат сирларини ўргатаман.

Любовь Сергеевна ГЕРАСИМОВА, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси.

— БИЗ йигирувчиларнинг тармоқ нормамиз — 1160 урчуққа хизмат кўрсатиш. Мен илғор иш усулларини қўллаш туфайли 2400 та урчуққа хизмат кўрсатишга эришяпман. Кўп йиллик тажриба ва малака ҳар бир машинада нормани 110—111 процент бажариш имконини бермоқда.

Шахсий беш йиллик топшириғини ўтган йилнинг 19 сентябрида бажардим, Улуғ Октябрь 60 йиллигига беш йиллигу икки ойлик планни бажарганлик тўғрисида рапорт бердим. Барча маҳсулот биринчи сортга топширилди. Ҳозир 1980 йилнинг август ойи ҳисобига меҳнат қиляпман. СССР Конституциясининг бир йиллигигача олти йилликдан кам бўлмаган шахсий топшириқни бажараман.

Ҳар бир илғор ишчи ўз тажрибасини ёшларга ўргатиши керак. Мен ўтган давр ичида икки шогирд тайёрладим. Айни кунларда улар 1600 тадан урчуққа хизмат кўрсатишмоқда, нормани 1,5 баравар бажаришяпти. Бу йил уларни 2000 тадан урчуқни бошқара оладиган маҳорат эгаси қилишни ўзимнинг бурчим деб биламан. Бу менинг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига муносиб жавобим бўлади.

Шоира Умаровна ХОЛМУҲАМЕДОВА, Тошкент «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси

— УЛУҒ Октябрь 60 йиллиги шарафига олган мажбуриятимни муддатидан илгари адо этдим. Мен бу тўғрида СССР Олий Советининг Ватанимиз янги Конституциясини қабул қилган навбатдан ташқари сессияси очилган кунда рапорт бердим.

Нормадаги иккита ўрнига тўртта тўқув машинасига хизмат кўрсатяпман ва уларнинг ҳар бирида нормани ошириб бажаряпман. Шу билан бирга маҳсулотнинг ҳаммасини биринчи сортга топширяпман. Мен бундай муваффақиятларга меҳнат усулларидан рационал фойдаланиш эвазига эришяпман. Масалан, машинанинг юқори ғалтагини ишга ҳозирлаш учун нормадаги 32 минут ўрнига 9 минут сарфлайман.

Мен ўзим эришган тажрибаларни ёш ишчиларга ўргатишга ҳам эътибор беряпман. Ўтган даврда илғор тажриба мактабида 30 кишига маҳорат сирларини ўргатдим. Уларнинг бари меҳнат унумдорлигини оширишди.

СССР Конституциясининг бир йиллик юбилейигача олти йиллик шахсий топшириқни бажаришга аҳд қилдим. Шунингдек, мураббийликни давом эттираман.

Лутфи Турсуновна УСМОНОВА, Тошкент пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмаси бош корхонасининг прессловчиси.

— МЕН қандай қилиб илғор бўлдим?

Дастлаб фабрикага ишга келиб, пойафзал тагчармини мустаҳкамловчи касбини ўргандим. Шундан кейин бутун фикр-хаёлим бу касб сирларини тинмай ўрганиш ва юксак маҳоратни эгаллаш билан банд бўлди. Вақт ўтиши билан мақсадимга эришдим. Қисқа муддатда илғорлар қаторидан ўрин олдим. Айни кунларда кунлик нормаларимни 200 процентга етказиб бажаряпман.

Улуғ Октябрь 60 йиллигига тўрт йиллик шахсий топшириқни бажардим. 1977 йилнинг ўзида пландагидан ташқари 310.210 жуфт пойафзалга ишлов бердим ва пойафзал сортини ишга берилгандан кейин 2,2 процентга оширишга эришдим. Мажбурият бўйича уч шогирд тайёрладим.

Беш йилликнинг учинчи йилида ёшларга мураббийлик қилишни давом эттираман. СССР Конституцияси бир йиллигигача олти йиллик шахсий топшириқни бажараман.

МАЖБУРИЯТЛАР ҒАЛАБАЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

(ОБЛАСТЬ ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИДА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВЛАРИ ЎТМОҚДА)

ҒАЗАЛКЕНТ. Бўстонлиқ район партия-хўжалик активи йиғилишида халқ депутатлари район Совети ижроия комитетининг раиси А. А. Айдарқулов «1977 йил якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йил планини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш тўғрисида Совет Иттифоқи, партия, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол ташкилотлари, меҳнаткашларига Мактуби талаблари асосида 1978 йилда район меҳнат коллективларининг олдида турган вазифалар» тўғрисида доклад қилди. Йиғилишда Бўстонлиқ ва Оҳангарон район меҳнаткашлари ўртасидаги социалистик мусобақага якун ясалди ва 1978 йил социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

Партия-хўжалик активи йиғилишида Тошкент область ижроия комитетининг раиси, область партия комитети бюро аъзоси П. Ю. Юсупов нутқ сўзлади.

ОҚҚЎРҒОН. Партия-хўжалик активи йиғилиши қатнашчилари район партия комитетининг иккинчи секретари К. А. Кимнинг докладини тингладилар. Ўтган йил социалистик мажбуриятларининг бажарилишига якун ясалди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактуби асосида келиб чиқадиган вазифаларга кенг тўхтаб ўтилди.

Йиғилишда 1978 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

Оққўрғонликлар ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида 2,6 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилишга меҳнат унумдорлигини ўтган йилга нисбатан 2,2 процентга ўстиришга, шунингдек, 65,5 минг тонна «оқ олтин» тайёрлашга аҳд қилдилар.

КАЛИНИН. Шундай кун тартиби бўйича бўлиб ўтган район партия-хўжалик активи йиғилишида район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қ. Қамбаров доклад қилди.

Йиғилишда 1977 йил якунлари кўриб чиқилди ва 1978 йилдаги вазифалар муҳокама этилди.

Партия-хўжалик активида Калинин, Тошкент ва Орджоникидзе районлари ўртасида социалистик мажбуриятлар ва шартномалар қабул қилинди.

Партия-хўжалик активи йиғилишида область халқ контроли комитетининг раиси, область партия комитетининг бюро аъзоси М. Муллаев иштирок этди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

20 январда Тошкент область комсомол комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда область комсомол комитетининг область комсомоли ҳисобот-сайлов конференциясига доклади тингланди ва тасдиқланди.

О. Ж. Исмоилов ВЛКСМ Марказий Комитети аппаратига ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни область комсомол комитети секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди.

Пленум Собир Раҳимов район комсомол комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келган А. С. Раззоқовни область комсомол комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ишида Тошкент область партия комитети ташкилий-партиявий бўлими мудирининг ўринбосари С. И. Стрижнев иштирок этди.

ЮК ТАШИЙДИГАН АВТОМАТ ТРАНСПОРТ КЕМАСИ «ПРОГРЕСС-1» УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

1978 йил 20 январь куни Совет Иттифоқида юк ташийдиган автомат транспорт кемаси «Прогресс-1» учирилди.

Киши бошқарадиган «Союз» космик кемаси базасида ясалган автомат кема орбитал илмий станцияларнинг узоқ вақт ишлаб туришини таъминлаш борасида транспорт ишларини бажариш учун мўлжалланган.

«Прогресс-1» кемасини учиришдан мақсад:

— юк ташийдиган янги автомат транспорт кемаси борт системалари ва ускуналари конструкциясини синаш ва комплекс равишда пишиқтириш;

— киши бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» орбитал комплекс билан туташтириш;

— комплекс бортига мотор установкалар ёқилғиси ва ҳар хил юкларни: экипаж ҳаёт фаолиятини таъминлаш ва илмий тадқиқотлар ҳамда экспериментлар ўтказишда ишлатиладиган ускуналар, аппаратлар ва материалларни етказиб беришдан иборат.

«Прогресс-1» кемаси параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Ер юзидан максимал олислиги 262 километр;

— Ер юзидан минимал олислиги 194 километр;

— айланиш даври 88,8 минут;

— оғиши 51,6 градус.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, «Прогресс-1» кемасининг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди.

ИЛЬИЧ УЙИ

ТАРИХИЙ ОЧЕРК

Юрий ГРИБОВ

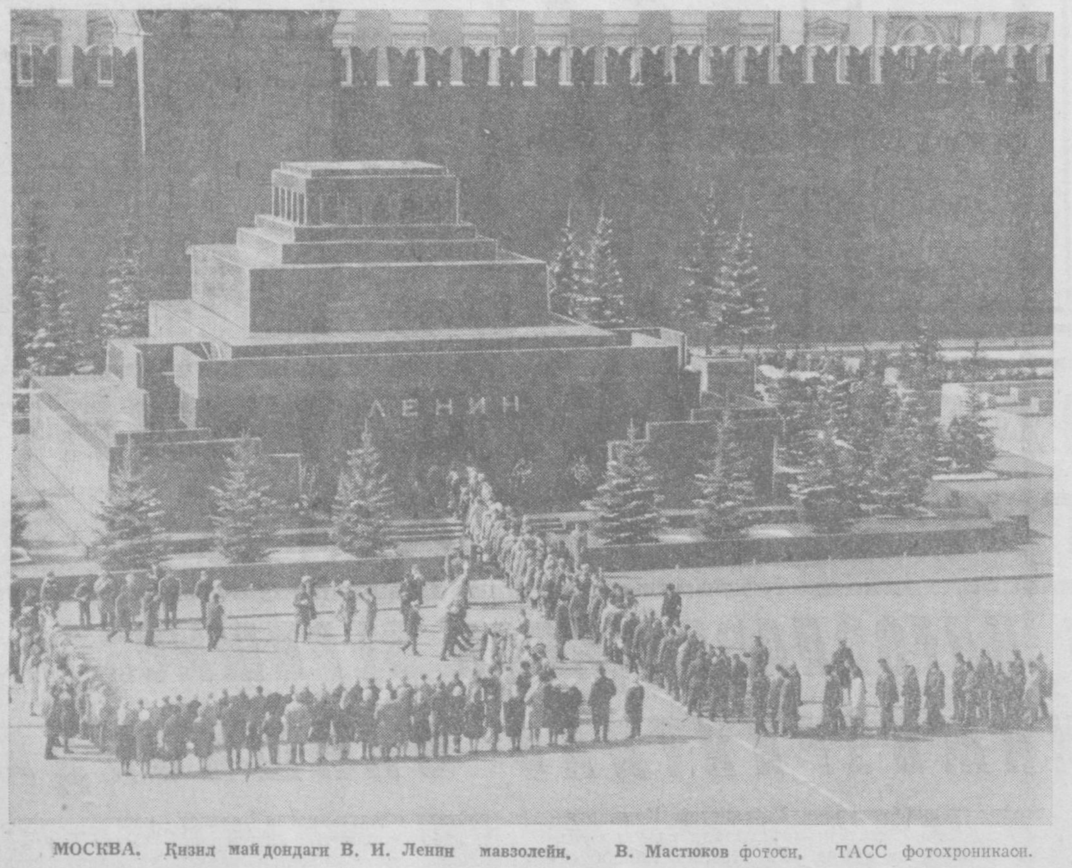

МОСКВА. Қизил майдондаги В. И. Ленин мавзолейи. В. Мастюков фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Фақат эрталаб соат бешлардагина Ленинни Кшесинская уйида кутиб олиш маросими тугади. 1917 йил 4 апрель тонготари бошланганди. Владимир Ильич ва Надежда Константиновна Елизароваларникига, Широкая кўчасига жўнашди.

Владимир Ильич айланма зинапоялардан учинчи қаватга, 24-хонага кўтарилди. Бу ерда у ва Надежда Константиновна учун хона тайёрлаб қўйилганди.

Умуман, Ильич Широкая кўчасидаги бу уйда уч ой яшади, бу уч ой ичида бу ерга жуда кўп одамлар келиб кетди, аммо Марк Тимофеевичнинг қиз жиянидан бошқа деярли ҳеч ким ҳозир ҳаёт эмас. Унинг жиянлари — Павел Павлович ва Виктор Павлович Елизаровлар бўлса, ўша вақтда Петроградга келиб-кетиб туришса ҳам, Владимир Ильични уйда ҳеч учратишмаган ва фақат Крупская билан кўришиб туришган. Георгий Яковлевич Лозгачев тўғрисида эса Н. К. Крупская шундай деб ёзганди: «Анна Ильиничнанинг уйида яшаётган Гора исмли бола бизнинг келишимиз шарафига ҳар иккала кроватимиз тепасига «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган шиорни осиб қўйганди».

Анна Ильинична билан Марк Тимофеевич Елизаровларнинг ўз зурриётлари йўқ эди, шу боисдан камбағал бир оиланинг Гора исмли лаёқатли фарзандини ўз тарбияларига олишганди. Ильич Швейцариядан қайтиб келганида Гора ўн бир ёшда эди.

Гора — Георгий Яковлевич Лозгачев — Елизаров пенсионер, Саратовда, ўз ватанида яшаркан. Биз у билан телефон орқали сўзлашдик. Кейин эса Георгий Яковлевич бизга «Унутилмас хотиралар» номли китобини юборди.

«Тўртинчи апрель куни эрталаб мен коридордаги одамлар товушидан уйғониб кетдим, — деб хотирлайди у. — Айниқса, кимнингдир баланд, қувноқ, бироз чучукроқ тил билан мен ётган хонанинг эшиги ёнида гапираётгани аниқ эшитилиб турарди. Сездимки, ҳамма аллақачон уйғониб олибди, мен бўлсам, афсуски, ухлаб қолибман. Ўрнимдан туриб, эшик томон югурдим, уни очиб, коридорга қарадим. Мендан роса икки қадам нарида паст бўйли, миқти гавдали, кўринишдан елкалари кенг бир одам турарди... У ювиниб олишга улгурган экан, энди эса ваннага очиб қўйилган эшик олдида туриб, жилмайиб турган қариндошлари қуршовида зўр бериб сочиқ билан артинарди ва ҳазилнамо «уф-уф»лаб қўярди. Мен томон қайрилиб қараши билан уни дарҳол танидим. Бу ахир Владимир Ильич-ку! Унинг чеҳраси яқинда Швейцариядан юборилган сўнгги фотосуратидан менга яхши таниш эди: ўша бироз қирдирилган мўйлаби, мужаз қизғиш ранг соқоли, ўша илиқ ва айёрона кулиб боқувчи кўзлар...».

ЛЕНИННИНГ Петроградаги дастлабки куниёқ жуда шиддатли бошланди. Надежда Константиновнанинг ёзишича, Ильич ўрнидан туришга улгурмаёқ ўртоқлари уни олиб кетгани келишди. Шу куни Ленин В. Д. Бонч-Бруевич хонасида большевиклар партияси раҳбарлари билан учрашган. Волково қабристонига бориб, онаси ва синглиси Ольганинг қабрини зиёрат қилган. Сўнг Таврида саройида Бутун Россия ишчи ва солдат депутатлари Советларининг кенгашида қатнашаётган большевиклар ҳамда меньшевикларнинг қўшма йиғилишида ҳозир бўлган.

Ўша пайтда партияда вазият мураккаб эди. Мудофаачилик, меньшевиклар билан келишувчилик, Вақтли ҳукуматни «шартли равишда қўллаб-қувватлаш» руҳи тугатилмаган эди. Ҳатто баъзибир партия арбоблари ҳам қаттиқ адашаётган эди. Фақат Лениннинг зийраклиги, жўшқин марксистик эътиқоди партияга тўғри йўлни танлаш имконини берди. Ленин Таврида саройига келиб, дарҳол минбарга йўл олди, вақти зиқлиги туфайли батафсил доклад ёзолмаганлиги учун кечирим сўраб, ўзининг машҳур тезисларини баён қилиб берди. Уруш — босқинчилик уруши; биродарлашишга ташвиқ қилиш зарур; империалистик уруш олиб бораётган Вақтли ҳукумат ҳеч бир қўллаб-қувватланмасин, барча помешчик ерларини конфискация қилиш зарур; революциянинг иккинчи босқичига ўтиш даркор. Бутун ҳокимият — Советларга! Ильич ўнта пунктга тўхталди. Дарҳол иккинчи залда, меньшевиклар ва большевикларнинг қўшма мажлисида ҳам йиғилганларнинг талабига мувофиқ шу пунктларни яна қайтарди.

Ильичнинг ана шу пайтдаги қиёфасини акс эттирувчи фотография сақланиб қолган. У қаддини тик тутиб, муштга қисилган қўлларини минбарга тираб турибди, ўнг ва чап томонда эса уни ҳайрат ва қизиқиш билан тинглаётган турли қиёфадаги кишилар.

Ленин сўзини тамомлашга улгурмаёқ меньшевиклар уни танқид қила кетишди. Улар ҳеч бир тап тортмай, Ленин фикрларини хомхаёл, деб аташди, бу билан Ленин ўзини гўё революциядан четлатади, деб каромат ҳам қилишди.

Н. И. Подвойский бундай хотирлайди: «Владимир Ильич Ленин ана шу авж олиб бораётган шов-шувлар ўртасида индамай турарди. Революцияни умри тугаб бораётган бир босқичдан янги босқичга буриб юбора оладиган қудратли қўл лозим бўлиб қолган эди. Ана шу ҳал қилувчи дақиқада Лениннинг аҳамияти ва чинакам ролини англамоқ учун унинг зўр кучирода ва матонат ёғилиб турган юзига, бутун қиёфасига бир қарашнинг ўзи кифоя қиларди. У зўр тўфон турган вақтдаги кеманинг дарғаси каби хотиржам, оддий ва улуғвор қиёфада турарди, негаки у кеманинг қай томонга сузиши кераклигини яхши билиб, кўриб турар эди...».

Худди шу куни кеч соат саккизда Ленин яна ўша Таврида саройида, Петроград Совети ижрокоми кенгашида сўзга чиқди. У Швейцарияда қолган эмигрантлар номидан қисқача нутқ сўзлаб, уларни ҳарбий асирларга ёки ватанига жўнатиладиган немисларга алмаштириш масаласини қўйди...

Широкая кўчасидаги кемага ўхшаган уйга Ильич жуда кеч қайтиб келди. Бу ерда уни қариндошлари кутиб ўтиришарди.

ШИРОКАЯ кўчасида жойлашган бу олти қаватли уй чиндан ҳам океанларда сузадиган кеманинг бурнини эсларди. Квартиранинг ўзи ҳам кемага ўхшарди: узун, тор коридор бешхонали уйни гўё кема каюталарига ажратган. Уч-бурчакли, кичик балконли хонада ошхона бўлиб, уни Анна Ильинична ҳазиллашиб «рубка-салон» (яъни кема емакхонаси) деб атарди.

Владимир Ильич ва Надежда Константиновна кираверишда чап томондаги хонада туришарди. Оддий одеяллар ёпилган иккита койка, деразa ёнида стол, яшил абажурли лампа, иккита эгик вена стули — хонадаги бор жиҳоз шу эди, холос. Эшик ёнида кийим-кечак шкафи ҳам турарди, аммо Ильич уни дарҳол китоб жовонига айлантиришни илтимос қилди. «Кийим-кечакларим кўп эмас, — деди Владимир Ильич, — костюмни михга ҳам илиб қўйса бўлаверади, лекин китоб ва газеталарни қўйгани жой тополмаяпман».

Илгари бу хонада онаси Мария Александровна истиқомат қилган эди. Широкая кўчасидаги хоналар жуда зах-совуқлигини билган Ильич онасига Швейцариядан ўн олтинчи йил мартида шундай ёзган эди: «Ўйлайманки, сиз тарафда изғирин қайтиб, сен зах квартирада совқотмаяпсан. Тезроқ кунлар исиб кетишини ва сен қишдан дам олишингни тилайман».

Энди онасидан қолган буюмлардан ёлғиз юмшоқ бир креслогина бўлиб, Ильич уни қадрларди. Кресло стол ёнида турар, Ильич китобларни уст-ма-уст тахлаб, узоқ вақт иш билан машғул бўларди. Бўш вақтида эса «рубка-салон»га ўтиб, Гора билан ҳазиллашар, дарслари ҳақида сўрарди. Кечки овқатга ҳаммалари емакхонада тўпланишарди. Салобатли Марк Тимофеевич ўз хонасидан чиқиб келар (у ўшанда транспорт суғуртаси жамиятида ишларди), кейин қувноқ Мария Ильинична, Надежда Константиновна ва мезбон Анна Ильинична пайдо бўлишарди. Владимир Ильич ўз ишлари, турли хил йиғилишлар тўғрисида ҳикоя қилар, Марк Тимофеевич билан шахмат суришар, ёки балкон ёнидаги креслода дам олар, опа-сингил унинг севимли куйларини пианинода чалишарди.

Аммо, бундай, оқшомлар камдан-кам бўларди. Кўпинча Ильич уйга кеч, ҳориган ҳолда қайтар, Петроградниннг кимсасиз кўчаларида чет элда одатланганидек Надежда Константиновна билан сайр қилгани, сайр пайтида суҳбатлашгани деярли вақт тополмасди. Улкан ишлар бутун вақтини олар, баъзан ухлашга ҳам вақти йўқ эди. Уззу-кун ҳаракатда, одамлар орасида эди у. Уни ўзи муҳаррир бўлган «Правда» редакциясида, Кшесинская уйида жойлашган партия Марказий Комитетида, ишчилар яшайдиган районларда кутишарди. Ўша пайтда у қаерларда нутқ сўзламади, дерсиз!

Ильич уч ой мобайнида икки юзга яқин мақола, рисола, оммага чақириқлар, партия конференциялари резолюцияларининг лойиҳаларини ёзди. У душманлар билан тинмай курашар, уларни фош қилар, Улуғ Октябрь сари етаклаган ҳақиқатни халққа тушунтирар эди. Ёзган мақолаларининг номлариёқ кимлар билан қай мақсад учун курашаётганини айтиб турарди: «Капиталистларнинг беандиша ёлғони», «Уруш ва Вақтли ҳукумат», «Ёлғонлар иттифоқи», «Гражданлар, барча мамлакатлар капиталистларининг усуллари нималардан иборатлигини тушунинг!», «Шармандлик»ни капиталистлар қандай тушунадилару, ишчилар қандай тушунадилар?», «Биродарлашувнинг аҳамияти», «Бу демократияга тўғри келмайди, гражданин Керенский!», «Шармандалик!», «Деҳқонларни қандай ва нима учун алдашди?», «Бутун ҳокимият — Советларга!».

ВАҚТЛИ ҳукумат Ленинни қамоққа олишга тайёрлик кўраётган эди, шу боисдан большевиклар Марказий Комитети Ильични қўриқлашни ташкил қилди. Бу фахрли вазифа «Эски Парвиайнен» заводининг ишчиларига топширилди. Улар бу ишга тўққиз нафар большевик ва тўрт нафар партиясизни ажратишди. Революция ишига чексиз садоқатли бу «часовойлар» туну-кун Широкая кўчасидаги уйни қўриқлаб, қўшни уйларни ҳам кузатиб туришди.

Владимир Ильич қошига партия Марказий Комитети аъзолари, Марказий Комитет ҳузуридаги ҳарбий ташкилот ходимлари ва бошқа ходимлари келишарди.

...Ильич 5 июль куни эрта тонгда Широкая кўчасидаги уйдан жўнаб кетди. Бу вақтга келиб шаҳарда аксил-инқилобчилар ҳуружи бошланганди.

Широкая кўчасини бир неча бор тинтув қилишди. Бир вақт Ильични тополмай, юнкерлар Надежда Константиновна, уй ҳизматкори Аннушка ва «Ленинга ўхшайди» деб, Марк Тимофеевични олиб кетишди. Июль кунларидан сўнг эса дарҳол уйда Керенский солдат ва офицерларининг бир группаси пайдо бўлди. Улар ҳаммаёқни тинтув қилишди, ертўлаларни, чорвоқларни қараб чиқишди, аммо ҳеч нима топиша олмади. Кейин яна келишди, яна ҳаммаёқни тинтишди, аммо бу гал ҳам қуруқ кетишди. Шу уйда яшовчилар бундан ҳавотирга тушиб ғазабланишди. «Бу қанақаси, нега бизни тинтув қилишади?», Ниҳоят, умумий йиғилишда деярли якдиллик билан қарор чиқаришди: «М. Т. Елизаровни хотини ва Ленин синглиси М. И. Ульянова билан биргаликда уйдан кўчириб юбориш ҳақида маъмурлардан илтимос қилинсин».

КЕМАГА ўхшаган уй... Ҳозир 24-хонада В. И. Лениннинг хотира музейи жойлашган. Кишилар ҳаяжон билан 3-қаватга кўтарилишади. Ленин худди шу зинадан юрган, худди шу телефондан «Правда»га, Кшесинская уйига, ўртоқларига сим қоққан. Хонадаги телефон номери — 24643. Ўша вақтда қўнғироқ қилишда бу рақамлар терилмаган, балки махсус тугмача босилиб, қора трубага керакли номер айтилган.

Бу музей-квартира 1927 йил 6 ноябрида Надежда Константиновна Крупская, Анна Ильинична, Мария Ильинична ва Дмитрий Ильич Ульяновлар иштирокида очилган. Широкая кўчаси Ленин кўчаси, уй эса «Ильич уйи» деб атала бошлаган.

И. СУЛТОНОВ таржимаси.

ДАЪВАТКОР КУЧ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Калинин районидаги Оржоникидзе номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорлари ва СССР Олий Советининг саккизинчи сессияси материалларини зўр қониқиш ва якдиллик билан кутиб олдилар. Партия ташкилоти Пленум ва сессия материалларини ҳар бир киши онгига сингдириш борасида қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Колхоз партия ташкилотининг бўлиб ўтган йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми якунлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хуллосалар асосида 1978 йилда бажарилиши лозим бўлган вазифалар муҳокама қилинди.

— Шу кунларда хўжалигимизда ҳар бир киши кундан-кунга самаралироқ меҳнат қилиш учун курашяпти, — деди партия ташкилоти йиғилишида доклад қилган колхоз раиси С. Ғиёсов, — коллективимиз ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан ҳам юксак марраларни эгаллаш учун бутун куч ва ғайратларини ишга солмоқда.

Ўтган икки йил ҳам сермазмун ва самарали бўлди. Катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Сабзаводкорлар планда кўрсатилганидан 1500 тонна кўп маҳсулотни давлатга топширдилар. Чорвадорлар 40 тонна гўшт, 510 тонна сут, 60 минг дона тухум етказиб бердилар. 98 тонна пилла, 300 тонна мева, 312 тонна узум топширилди. Хўжалик миришкорлари ҳар гектар ердан 1976 йилга нисбатан 70 центнердан кўп ҳосил олишга эришдилар. Ҳамма бригадалар топшириқни зиёдаси билан адо этишди.

Хўжалик аъзолари фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга тезкорлик билан жорий этиш, илғор тажрибаларни пропаганда қилиш учун курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил) Пленумида ҳам фан ва техника ютуқларидан унумлироқ фойдаланиш, техникадан тўлароқ фойдаланиш лозимлиги уқтирилди.

Хўжаликда экиш ишлари 60 процент, ишлов бериш 100 процент механизациялашди. Бир қатор экин турлари бўйича барча ишлар техника билан бажариляпти.

Механизация маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга катта таъсир кўрсатяпти. Бир гектар ердаги сабзини экиб-йиғиштириб олишга пландаги 400 сўмлик харажат ўрнига 70 сўмгина сарфланмоқда. Илгари бир гектар ердан 9—10 тонна ҳосил олинган бўлса, ўтган йил ҳосилдорлик 13—14 тоннадан ошди. Бу йил ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 15 тоннага кўтариш кўзда тутилмоқда. Шунингдек, ош лавлагидан яқин-яқингача гектаридан олинадиган ҳосил 10—12 тоннага зўрға етарди. Ўтган йил гектаридан 29 тоннадан олинди, бу йилги марра—30—35 тонна бўлмоқда.

Бу муваффақиятлар фан ва техника ютуқларини тезкорлик билан ишлаб чиқаришга жорий этиш шарофатидир. Бунинг исботи учун яна бир мисолни айтиб ўтиш ўринлидир. Колхоз даласида областда биринчилар қаторида карам машина ёрдамида узиб олинди. Бу иш Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва автоматлаштириш институти билан ҳамкорликда олиб борилди. Натижа ёмон бўлмади. Янги техника ёрдамида ҳар куни икки гектардаги ҳосил йиғиб олинди. Агар шу иш қўлда бажарилганда 33 киши банд бўларди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида сўзлаган нутқида социалистик мусобақани бутун чоралар билан ривожлантириш, мусобақанинг боришидан ҳаммани хабардор қилиш, унинг самарадорлигини, таъсирчанлигини ошириш лозимлиги таъкидланган. Хўжаликда социалистик мусобақанинг форма ва методларидан тўла фойдаланилмоқда. Мусобақага оператив якун ясаб боriляпти. Ўтган йили коллектив олти марта район партия комитети, район ижроия комитети, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба Союзлари комитети, район комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди. Йил давомида хўжалик аъзоларидан олти кишига енгил машина, икки кишига кажавали мотоцикл берилди. Ундан ортиқ киши мамлакатимиз ва чет эллар бўйлаб бепул путёвкалар билан саёҳат қилиб қайтди.

Хўжаликда бу йил моддий рағбатлантириш бўйича тажрибалар ўтказилди. Пландан ортиқча олинган ҳосилнинг маълум қисми пул ҳисобида қўшимча ҳақ сифатида бериладиган бўлди. Плёнка остида етказилган қўшимча ҳосилнинг 50 проценти, очиқ даладан йиғилганда 80 проценти пул ҳисобида колхозчиларга тақсим қилиняпти.

Тажриба бу усулнинг тўғрилигини исбот этди. Бир қатор бригадалар юксак кўрсаткичларга эришдилар. Коммунист Ҳ. Давлатов бошлиқ бригада коллективи 950 тонна ўрнига 1450 тонна маҳсулот топширди. Энди ортиқча олинган даромаднинг 41 минг сўми қўшимча ҳақ сифатида берилади. КПСС аъзоси А. Нуржонов раҳбарлик қилган 3-бригада миришкорлари 800 тонна ўрнига 1316 тонна сабзавот, полиз маҳсулотларини шаҳарликлар дастурхонига тақдим этишди. Бу бригада аъзолари ҳам 39351 сўм қўшимча ҳақ олишади. Коммунист Ю. Рўзиев бригадаси азаматлари ҳам йиллик планни 160 процентдан ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йил планни тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашни кучайтириш тўғрисида Совет Иттифоқи партия, совет, хўжалик, касаба союз, комсомол ташкилотларига, меҳнаткашларига Мактуби колхоз аъзоларини яна ҳам янги марралар сари руҳлантириб юборди.

— Ўтган йили ҳар бош соғин сигирдан 3200 килограммдан сут соғиб олдим, — дейди сўзга чиққан чорвадор К. Муротова, — ўнинчи беш йилликда ҳар бош соғин сигирдан камида 3500 килограммдан сут соғиб олишга сўз бераман.

Доклад юзасидан музокарага чиққан 1-бригада раҳбари Б. Эгамбердиев, 3-бригада бошлиғи А. Нуржонов, 4-бригада бошлиғи Х. Давлатов, бош инженер Л. Ислямов, бош агроном Э. Пўлатов ва бошқалар ҳам қимматли мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари 1978 йил планини август ойидаёқ бажаришга сўз беришди. Бунинг учун асос борлигини таъкидлаб ўтишди. Шунингдек, баҳорги экин экиш мавсумига тайёргарлик ишларини бундан ҳам қизитиб бориш таъкидланди.

Партия ташкилоти йиғилишида 1978 йил учун мажбуриятлар қабул қилинди. Миришкорлар ҳар гектар ердан ўртача 300 центнердан сабзавот ҳосили олишга аҳд қилдилар. 7000 тоннадан зиёд сабзавот, 450 тонна маккажўхори, 300 тонна хўл мева, 4000 тонна узум, 40 тонна гўшт, 540 тонна сут, 100 минг дона тухум етиштиришга аҳд қилдилар. Колхоз миришкорлари ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида планга қўшимча 2000 тоннадан ортиқ сабзавот, полиз махсулотлари етказиб беришга сўз беришди.

Б. ПЎЛАТОВ.

ПЕШҚАДАМ КОМСОМОЛЛАР

«Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг комсомол-ёшлари мусобақада актив иштирок этишмоқда. Цехлар, сменалар ва бригадалар ўртасидаги меҳнат беллашуви янги-янги зафарлар омили бўляпти.

А. Азаматов бошлиқ смена коллективи ой сайин зиммасидаги топшириқларини мунтазам ошириб бажариб, сменалараро мусобақанинг пешқадами бўлиб келмоқда. Улар хомашё ва материалларни тежаш бўйича ҳам намунали кўрсаткичларни қўлга киритишяпти.

55-цехдан Р. Ёқубов ва катализатор цехидан А. Содиқовлар бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар сменалари ҳам илғорлар сафида боришмоқда. Бу коллективлар тежамкорликка алоҳида эътибор беришяпти. Фақат биргина Р. Ёқубов сменаси кейинги уч ой мобайнида 3 минг 320 сўмлик хомашё ва материални тежашга эришди.

Ҳ. АЛИМОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

Пойтахт олимларининг Тошкент райони меҳнаткашлари билан Собир Раҳимов номли колхоз клубида бўлиб ўтган учрашуви «Улуғ Октябрь ва ҳозирги дунё» деб аталди.

Учрашувни кириш сўзи билан очган район партия комитетининг секретари М. Раҳимжонова район ўтмиши, ҳозири ва келажаги мисолида Октябрь туфайли фаровонликка эришган халқларнинг фаровон турмуши тўғрисида қисқача сўзлади. «Районимиз барча меҳнаткашлари,— деди у,—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг жаҳонда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун олиб бораётган ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатини чин қалбдан қўллаб-қувватламоқдалар ва бунга жавобан мамлакатимиз кучқудратини ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар».

Шундан сўнг учрашувда сўзга чиққан иқтисод фанлари кандидати Ф. Муқминов жаҳон сиёсий харитасида кейинги олтмиш йил ичида содир бўлган зўр ўзгаришлар тўғрисида сўзлаб, ўртоқ Л. И. Брежнев «Улуғ Октябрь ва инсоният тараққиёти» докладининг ташқи сиёсатга оид қоида ва хулосаларига алоҳида тўхталиб ўтди.

Ўзбекистон КП МК лектори, тарих фанлари кандидати Э. Ҳайитбоев ўз сўзини социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги ҳар тарафлама ҳамкорликни ривожлантириш масалаларига бағишлади.

Ўзбекистон Фанлар академияси илмий ахборот бўлимининг мудири, тарих фанлари кандидати Б. Маннонов Яқин Шарқдаги ҳозирги сиёсий вазият тўғрисида тингловчиларга батафсил ахборот берди, Яқин Шарқ масаласида Совет Иттифоқи тутаётган изчил принципиал позицияни атрофлича баён қилди.

Шунингдек, олимлар КПСС Марказий Комитети декабрь (1977 йил) Пленуми қарорлари, шу пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев докладидан келиб чиқадиган хулосаларнинг моҳияти тўғрисида йиғилганларга гапириб беришди.

Учрашув пировардида район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Толипов сўзга чиқиб, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида район меҳнаткашлари амалга оширадиган улкан режаларга тўхталди. Район меҳнаткашлари бу йил ҳам Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланган, СССР янги Конституцияси қабул қилинган йилдаги юксак ватанпарварлик руҳи ва меҳнат кўтаринкилигини мустаҳкамлаб, сабзавот, полиз экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл-кўл ҳосил етиштиришга астойдил бел боғлаганликларини таъкидлади.

Пировардида бундан буён ҳам ҳар ойда бир марта район партия ва совет ходимлари, меҳнаткашлар иштирокида Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати ҳамда халқаро аҳвол масалалари юзасидан «Думалоқ стол атрофида» тематик учрашувлар ҳамда савол-жавоб кечалари ўтказиб туришга келишиб олинди.

Ж. МЎМИНОВ,
«Билим» жамияти область бўлимининг референти.

ШИФОКОРЛАРНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

КИШИЛАРНИНГ сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш, узоқ умрини таъминлаш учун кураш умумхалқ давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Шунинг учун ҳам коммунистик партия ва совет ҳукумати халқимизнинг соғлигини янада мустаҳкамлаш йўлида катта ғамхўрлик кўрсатиб келмоқдалар.

Республикамизда бўлгани каби пойтахт Тошкентда ҳам аҳолига медицина ҳизмати кўрсатиш тобора яхшиланиб бормоқда. Шу билан бирга меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш борасида ҳали ҳал қилинмаган айрим муаммолар мавжуд, амалга оширилиши лозим бўлган муҳим вазифалар турибди.

Пойтахтимиз шифокорлари ана шу масалалар юзасидан фикрлашиб олиш мақсадида яқинда шаҳар медицина ходимлари активи йиғилишига тўпландилар. Йиғилишни шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Е. Ёқубжонова кириш сўзи билан очди. Шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири К. М. Қаҳҳорбеков партия ва ҳукуматимизнинг соғлиқни сақлаш ишларини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш ва 1978 йилги вазифалар ҳақида доклад қилди.

— Совет халқининг сиҳат-саломатлиги жамиятимизнинг бебаҳо бойлигидир, — деди докладчи. — Ана шу бебаҳо бойликни таъминлаш катта социал-ижтимоий аҳамият касб этади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг социал вазифалар орасида совет кишиларининг саломатлигини яхшилашдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқдир, деган сўзлари конкрет ишларда ва амалда ўз ифодасини топмоқда. Бу соҳадаги ғамхўрлик СССР янги Конституциясида ўзининг тўла ифодасини топди. СССР гражданлари соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эга эканлиги, бу имконият бепул медицина хизмати кўрсатиш билан таъминланажаги қонун билан муҳрланди.

Меҳнаткашлар саломатлигини яхшилаш ва медицина ҳизмати кўрсатишни замон талаблари даражасида бўлишига эришиш йўлида пойтахтимизда кўпгина ишлар қилинди. Соғлиқни муҳофаза этиш учун ажратилаётган маблағлар ҳажми йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йили ана шу рақам 65 миллион сўмни ташкил этди. Эндиликда шаҳримиздаги амбулатория-поликлиника муассасалари сони 210 тадан ошиб кетди. 80 га яқин касалхонага эгамиз. Шифохоналарнинг моддий-техника базаси анча мустаҳкамланди. Кўп профилли касалхона, поликлиника ва диспансерлар қурилди.

Шаҳримизнинг жанубиғарбида СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институтининг Тошкент филиали фаолият кўрсата бошлади. Бу даволаш марказининг ишга тушиши фақат республикамиздагина эмас, балки бутун Ўрта Осиёда медицина фанини янада ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эгадир. Бу даргоҳда ҳозир мураккаб операциялар ўтказилмоқда.

Тошкент Давлат медицина институтининг клиник базаси ташкил топди. Кардиологик, аллергологик, сунъий буйрак, кардиохирургия каби ихтисослаштирилган марказлар яратилди. И. Мусабоев, Ў. Орипов, В. Воҳидов каби йирик олимларнинг мактаби шаклланди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг халқ сиҳат-саломатлигини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги қарори партия ва ҳукуматимизнинг инсон ҳақида, унинг саломатлиги тўғрисида тинмай қилинаётган буюк ғамхўрликнинг яна бир далили бўлди. Ана шу муҳим ҳужжат асосида биз кўп иш қилишимиз лозим. Аҳолига малакали медицина ҳизмати кўрсатиш бизнинг асосий вазифамиздир.

Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг ходимлари учун медицина-санитария қисмларининг ривожи замон талабларидан орқада қолмоқда. Поликлиника, касалхона ва дорихоналарнинг фаолиятида бир мунча камчиликлар бор. Оналар ва болаларнинг саломатлигини муҳофаза этишимиз, санаторийлар тармоғини кенгайтиришимиз лозим.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан биз медицина ходимлари янада куч-ғайрат кўрсатиб ишлаймиз, халқ саломатлиги йўлида барча имкониятларни ишга соламиз.

Доклад юзасидан бўлган музокарада шаҳар СЭСининг бош врачи О. Мўминов, Тошкент Давлат медицина институтининг ректори Ў. Орипов, Тошкентдаги 8-туғруқхонанинг бош врачи Г. Жамолова, Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси медицина-санитария қисмининг бош врачи А. Акбаров ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Актив йиғилишида Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри Қ. С. Зоиров нутқ сўзлади.

Актив йиғилишида область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов ўртоқлар иштирок этдилар.

Йиғилишда медицина ходимларининг 1978 йилги социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

А. АЛИЕВ.

СПОРТ — СОҒЛИҚ, БАРКАМОЛЛИК ГАРОВИ

ЧИНИҚИШ МАСКАНИ

РЕСПУБЛИКА партия ва ҳукумати физкультура ва спортни, шу жумладан енгил атлетикани янада оммавийлаштириш ва ривожлантиришга катта эътибор бермоқда.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республикада енгил атлетиканинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги масалани кўриб чиққанлиги фикримизнинг ёрқин далилидир. Қарорда таъкидланишича дарҳақиқат республикамиз енгил атлетикачиларининг Бутуниттифоқ миқёсида эришаётган натижалари бугунги куннинг талаб даражасида эмас. Спортнинг бу турини ривожлантириш, кўплаб маҳоратли спортчилар тарбиялаш ишларида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Биз ушбу қарорни атрофлича ўрганиб, қилинадиган ишларни режалаб олдик. Ўтган 1977 йилда «Буревестник» кўнгилли спорт жамияти республика Совети енгил атлетикачилари 30 дан зиёд турли мусобақаларда иштирок этишди. Ана шу мусобақалар давомида 7 та спорт мастери, 19 та мастерликка номзод ва 100 дан зиёд биринчи разрядли спортчилар етишиб чиқди. Бу кўрсаткич республикамиз кўнгилли спорт жамиятлари ўртасида юқори натижа ҳисоблanса-да, лекин биз бундан қаноат ҳосил қилмадик. Шунинг учун бу йил спорт мастерлари, мастерликка номзодлар ҳамда оммавий разрядли спортчилар тайёрлашда янада юқорироқ марраларни белгилаганмиз. Студент-спортчилар бу йил жами 56 та биринчилик ва чемпионатларда иштирок этади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорини амалга ошириш учун ҳали жуда кўп иш қилишимиз керак. Масалан, енгил атлетиканинг ядро ва найза ирғитиш турлари бизда яхши ривожланган эмас. Ўрта масофага югуришда кўрсатаётган натижаларимиз ҳам талабга жавоб бермайди. Енгил атлетикачиларнинг бу турларида оқсаётганлигимизнинг сабаби нимада? Менимча, етук мутахассис кадрларнинг етишмаслигида бўлса керак. Яқинда жамиятимизга Ўзбекистон Давлат физкультура институтини тугатган бир гуруҳ ёшлар ишга келишди. Улар енгил атлетиканинг мен юқорида тилга олган турлари бўйича тажрибаларини ўргатишади. Биз шунингдек, олий ўқув юртларида енгил атлетиканинг барча турларига кенг кўламда шароит яратиб бериш тадбирларини ҳам режалаштирдик. Кези келганда шу нарсани ҳам айтиб ўтиш керакки, «Буревестник» жамиятимиз ҳануз ўз енгил атлетика спорт базасига эга эмаслиги ишимизга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республикада енгил атлетиканинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш учун катта иш қилишимиз керак.

Ғ. УЗОҚОВ,
«Буревестник» кўнгилли спорт жамияти советининг раиси.

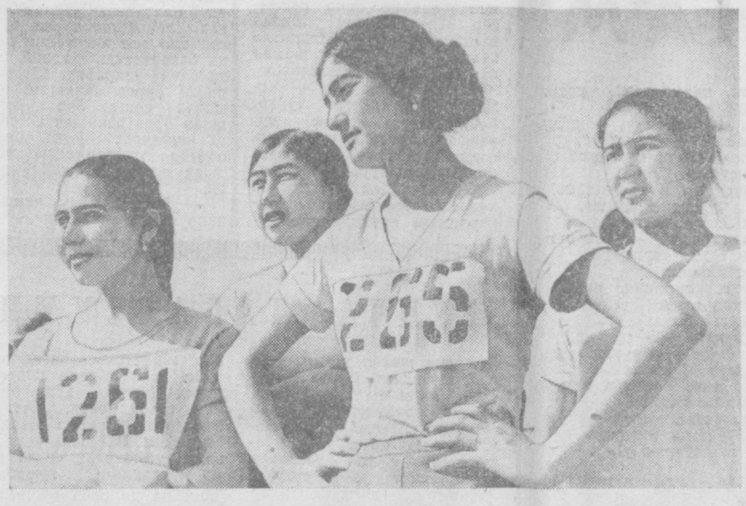

ТОШКЕНТ қишлоқ хўжалиги институти студентлари республика миқёсида ўтказилаётган турли мусобақаларда иштирок этиб келишмоқда. Олий ўқув юртининг енгил атлетикачилари эришаётган ютуқлар ҳам қувонарли бўляпти. Суратда: институт фахри бўлган енгил атлетикачилардан Ж. Худойқулова, Г. Юсупова, С. Пўлатова ва М. Сиддиқовалар мусобақадан сўнг.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ПОЛВОН

Мирдавлат аслида Паркентдан. Паркент эса полвонлар қишлоғи. Шунинг учун бўлса керак, эсини танибдики кураш тушади. У она қишлоғидаги 45-ўрта мактабда ўқиб юрган кезлаpидаёқ тенгдошлари орасида ном чиқарганди. Бориб-бориб бу ҳавас ҳаётдаги асосий мақсадлардан бирига айланди. Мирдавлат Бўриев орзусига эришиш учун Ўзбекистон давлат физкультура институтининг тўртинчи курсида таҳсил кўрмоқда.

— Болаликдан кураш тушиб юрган бўлсам ҳам биринчи муваффақиятни 1974 йилда қўлга киритдим,— дейди Мирдавлат.— Шунда қишлоғимиздаги сайлда саккиз полвоннинг курагини кетма-кет ерга теккизган эдим.

У институтнинг фарғонача кураш секциясида таълим олмоқда. Тинимсиз машқлар, мусобақалар... Ўз устози, республикада хизмат кўрсатган тренер М. Жумабоев билан қанчадан-қанча курашларда қатнашмади, дейсиз. Бу мусобақалар орасида айниқса 1975 йили Наманганда бўлган республика биринчилиги хотирасида мустаҳкам сақланиб қолди. Ўшанда у фарғонача кураш беллашувларида деярли ҳамма рақибларини мағлубиятга учратган, фақат финалдагина бироз омади юришмаган эди. Ўшанда у иккинчи даражали диплом билан тақдирланган эди.

Кейин эса кетма-кет ғалабалар бошланди. Машҳур Қоратой полвон Юсупов хотирасига бағишланган турнирда, Сирдарё область телевидение ва радио комитетининг соврини учун ўтказилган мусобақаларда, Тошкент шаҳар биринчилигида ўз вазнида талаба қилиб, биринчи ўринни эгаллади. Шу йил май ойида ўтказилган Аҳмад полвон Толипов хотирасига бағишланган беллашувларда эса СССР спорт мастерлигига номзод нормативини бажарди. Унинг турли мусобақаларда олган совринлари орасида республика сатира ва юмор журнали «Муштум»нинг ҳам мукофоти бор. Полвон бу совринни севимли журналимиз ташкил этган сайлда қўлга киритган.

...Мирдавлат кураш чўққилари сари интилмоқда. Унинг орзуси фақат кучли спортчи бўлиб етишишгина эмас, ёшларга ўз билим ва тажрибасини ўргатиш ҳамдир. Мирдавлат Бўриев институтни тугатгач она қишлоғи Паркентга қайтиб устоз бўлмоқчи.

Т. ДЎСМАТОВ.

«УМИД»НИНГ УМИДЛИ ЁШЛАРИ

Спорт мактабимиз яқинда ўзининг йиллик юбилейини нишонлайди. Ҳозирда мактабимизни битирган бир неча талабалар республика ва Бутуниттифоқ мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб келмоқдалар. Мактабимизда яхши бир анъана бор, Яъни СССР терма командаси составига номзодлар тайёрлаш анъанасидир. Ҳозирда Александр Харлов, Михаил Растригин, Петр Воробьев, Евгения Савельева кабилар республика терма командаси аъзоси бўлиб мамлакат терма командасига номзоддирлар. Булар, бизнинг фахримиз. Лекин бизнинг мақсадимиз мактабимиз талабалари сафидан олимпиадачилар етишиб чиқишини истардик. Бунинг учун изланиш, тинимсиз машаққатли меҳнат қилиш лозимлигини яхши тушунамиз.

Ана шундай умидли ёшларимиздан бири Александр Харловдир. У ўтган йили Донецк шаҳрида ўтказилган Европа чемпионатида иштирок этиб тўртинчи ўринни олди. СССР спорт мастери талабини бажарган Александр Бутуниттифоқ ёшлар мусобақасининг кумуш совриндоридир. Мамлакат терма командаси сафида СССР—ГДР халқаро матч учрашувида тошкентлик енгил атлетикачи иккинчи бўлди. Ҳозирда бу спортчи февраль ойида бўладиган мамлакат чемпионатига катта тараддуд кўряпти. Ғолиблар Италияда бўладиган Европа чемпионатида қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республикада енгил атлетиканинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори биз учун ҳам муҳим дастурuламал ҳисобланади. Ана шу қарорга асосан бир қатор тадбирлар белгиладик. Мақсадимиз «Умид»нинг умидли ёшлари кўпроқ бўлсин деймиз.

В. БРУСТИНОВ,
«Умид» спорт мактабининг катта тренери.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси уникал космик эксперимент — «Салют-6» — «Союз-26» — «Союз-27» совет орбитал илмий-тадқиқот комплексининг учишини шарҳлаб, Совет Иттифоқининг космосдаги кейинги тадқиқотлари натижасида ер атрофи фазосини билиш ва ўзлаштиришда янги сифатли қадам қўйилди, деб ёзади.

Биринчи ернинг сунъий йўлдошига ва космосга одамнинг биринчи бор парвоз қилишига старт берган айни совет фани жаҳон космонавтикасининг тараққиётидаги кўпчилик ютуқларни қўлга киритди, деб ёзади газета. Космосни ўзлаштиришдаги ғоят катта жасоратлар йилномасига янги бир сана—1978 йилнинг 11 январи ҳам ёзиб қўйиладики, шу куни космосда одам қўли билан уч объектдан иборат биринчи йирик орбитал комплекс яратилди. Натижада икки кемани космик лаборатория билан туташтиришдан иборат ғоят мураккаб проблемалар ҳал этилди. СССРда фан ва техника совет космонавтикасининг асосий мақсади — космосни тадқиқ этиш ва халқ хўжалигини ривожлантириш манфаатлари йўлида орбитал лабораториялардан самарали фойдаланишда янги муваффақиятга эришди, деб ёзади «Руде право».

ГДР газеталари 1979 йилда Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 30 йиллиги нишонланиши шарафига социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисида ёзмоқда. **«Нойес Дойчланд»** газетаси саноат корхоналарида илғор меҳнат методи кенг ёйилаётганлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Бу методнинг моҳияти ҳамма ишлаб чиқариш операцияларида иш вақтини аниқ ҳисоб қилишдан иборатдир. Республикада 800 минг меҳнаткаш мана шу метод билан ишламоқда.

Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси ишлаб чиқариш самарадорлиги проблемаларини кўтариб чиқмоқда. Меҳнат самарадорлигини ошириш учун техника ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш борасида изчил ишлар қилиш талаб этилади, дейди газета.

Болгариянинг **«Кооперативно село»** газетаси «Планлаштиришга янгича ёндошиш» деган мақоласида Болгария еттинчи беш йиллигининг учинчи йили планлари барча ишлаб чиқариш босқичларида ишлар яхши ташкил этилишини, юксак меҳнат интизомига риоя қилинишини тақозо этади, деб ёзади.

СОВЕТ ДАРСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Дарсликлар билан шуғулланувчи Совет-Ҳиндистон аралаш комиссиясининг бу ерда бўлиб ўтган мажлиси Ҳиндистонда совет дарслик адабиётини нашр этиш тўғрисида янги протоколь имзолаш билан тугади.

Ҳиндистонда олий мактаб учун совет дарслик адабиётини танлаш, таржима қилиш ва нашр этиш билан шуғулланувчи бу комиссия ташкил этилганидан бери ўтган 13 йил мобайнида илм фаннинг турли соҳалари: фундаментал фанлар, саноат технологияси, медицина, қишлоқ хўжалиги ва бошқа фанлар бўйича 250 номдан ошиқ китобларни тавсия қилди ва уларни босиб чиқарди.

Комиссиянинг мажлисида унинг бундан буёнги фаолият программаси кўриб чиқилди, нашр этилувчи дарсликлар ва қўлланмалар сифатини ошириш ва уларни чиқаришни тезлаштириш борасида айтилган бир қанча таклифлар маъқулланди. Ҳиндистон томони мамлакатда совет дарслик адабиёти кутубхонасини очиш тўғрисидаги таклифни ҳам илгари сурди.

Ҳиндистон маориф, социал таъминот ва маданият министрлигининг секретари П. Сабанайагам протоколни имзолаш маросимида гапириб, янги программа Ҳиндистонда совет фанининг бой билимларидан мумкин қадар кенгроқ фойдаланишни кўзда тутади деди. У икки мамлакат ўртасида дарслик адабиёт нашр этиш соҳасидаги самарали ҳамкорлик келгусида ҳам муваффақиятли ривожланиб бораверади, деб умид билдирди.

ЧИМЁН БАҒРИДА

ҲАР ШАНБА ва якшанба кунлари Чимён бағри дам олувчилар билан гавжум бўлади. Бу ерга Тошкент, Чирчиқ ва бошқа шаҳарлардан юзлаб кишилар ҳордиқ чиқаргани, соф ҳавода мириқиб дам олгани келишади, чанғида учишади, давраларда суҳбат қуриб икки кунлик ҳордиқдан сўнг янги куч, янги ғайрат билан меҳнат ҳафтасини бошлашади.

Ўрта Осиё газ ва нефть илмий текшириш институти ходимлари ҳам коллектив бўлиб тез-тез Чимёнга чиқиб туришади. Штатсиз фотомухбиримиз А. Напханко ушбу суратларда ана шу коллективнинг Чимён бағридаги дам олишини тасвирлаган.

ЦЕХДАН — СТАДИОНГА

ЎТГАН юбилей йили барча совет кишилари қатори Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнаткашлари учун ҳам самарали бўлди. Коллективимиз Советлар мамлакатининг шонли 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олди ва йиллик планни муддатидан илгари шараф билан адо этди.

Самолётсозлар зиммаларига олган юксак марраларни эгаллашларида уларга физкультура ва спорт ҳам яқиндан ёрдам беряпти. Ҳозирги пайтда бирлашмамиз ишчи ва хизматчилари ҳаётини спортсиз тасаввур этиш қийин. Бинобарин, физкультура ва спорт коллективимиз аъзолари турмушидан мустаҳкам ўрин олган.

Физкультура ва спорт билан шуғулланиш меҳнат унумдорлигини ошириш воситаларидан бири эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Корхонамизда буни ҳамма яхши тушунади. Спорт мастерларидан электрик О. Одилбоев, йиғувчи-слесарь Р. Ли, фрезерчи Г. Нуждин ва бошқалар коммунистик меҳнат зарбдорлари ҳисобланадилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида айтганидек, социал вазифалар орасида совет кишилари саломатлиги ҳақида ғамхўрлик қилишдан муҳимроқ вазифа йўқдир. Цехларимиз физкультура коллективлари ва «Старт» спорт клуби фаолиятида ана шу гапларга тўла амал қилинмоқда.

Ўтган йилнинг бошларида спортчи авиасозлар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш борасида қимматли ташаббус кўтариб чиқишганди. Улар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Бирлашмада ўтган йили ўн СССР спорт мастери, ўттизга яқин мастерликка номзод, 2 мингдан зиёд оммавий разрядли спортчи тайёрланди. ГТО нишондорлари, жамоатчи спорт инструкторлари тайёрлаш ишларида ҳам сезиларли ютуққа эришилди.

Спорт клубимиз ҳузурида мана ўн беш йилдирки «саломатлик группаси» фаол ишлаб турипти. Бу ерда асосан ветеранлар шуғулланадилар. Машғулотлар йил бўйи очиқ ҳавода ўтказилади. Группа ишининг намунали йўлга қўйишда моҳир тренер Л. Каппаковнинг хизматлари каттадир.

Кейинги йилларда бирлашмамизда ишлаб чиқариш гимнастикаси билан шуғулланиш ҳам одат тусига кириб қолди. Бу меҳнат унумдорлигини оширишга катта фойда бермоқда. Физкультура ва спорт ишларини жонлаштиришда жамоатчи активлардан А. Абрамкин, Р. Валидесанов ва бошқа инструкторларнинг роли катта бўляпти.

СССР халқлари VII спартакиадаси ва Москвада бўладиган олимпия ўйинлари тобора яқинлашмоқда. Самолётсозлар ҳам бу йирик анжуманларга катта тараддуд кўришяпти. Бунда физкультура коллективларини бирлаштирган «Старт» спорт клуби актив фаолият кўрсатмоқда.

Ҳозир спорт клубида ўттизга яқин секция ишлаб турибти. Уларда қарийб 2 минг киши шуғулланмоқда. Спортчи самолётсозларга ўттизга яқин штатли тренер, кўплаб физкультура инструкторлари ва жамоатчи кадрлар бошчилик қилишади.

Ўтган юбилей йилида «Старт» спорт клуби коллективи касаба союзлари кўнгилли жамияти физкультура коллективлари ва спорт клубларининг область ва республика ёзги оммавий мусобақаларида ғолиб чиқди. 18 нафар ёш тармоқ спортчилари жамияти терма командаларига, 6 киши ВЦСПС терма командаларига аъзо ҳисобланадилар. Велосипедчилардан Коротков, Агупов, Кудельво, Таранко ва Караберовлар СССР терма командасига номзоддирлар.

СССР халқлари VII спартакиадасининг дастлабки босқичлари программасида корхонанинг қишки ва ёзги спартакиадалари ўтказилди. Шунингдек, корхоналар, филиаллар, ЖЭКлар ҳамда ётоқхоналар физкультура коллективларининг қишки ва ёзги спартакиадалари ташкил этилди. Ана шу йирик мусобақалардан аввал физкультура коллективлари ўзаро куч синашдилар. СССР халқлари VII спартакиадасининг бу босқичларида 20 мингдан зиёд физкультурачи иштирок этди.

Ўрни келганда, яна шуни айтиб ўтиш керакки, олимпиада ва спартакиадага ҳозирлик кўришда моддий базани мустаҳкамлаш ҳам алоҳида роль ўйнайди. Шунинг учун ўтган йили катта ремонт ва қурилиш ишлари амалга оширилди. «Старт» стадионида спорт заллари ва ёрдамчи бинолар капитал ремонтдан чиқарилди. Енгил атлетика секторлари ва йўлкалар реконструкция қилинди. Ҳозир барча спорт майдончалари электрлаштирилган ва радиолаштирилган. «Стадионда эса электр таблоси ўрнатилган.

Биз спортни ривожлантириш ва юксак маҳоратли спортчилар тайёрлаш борасида мавжуд резервларимизни тўла ишга солганимизча йўқ. Шунинг учун ҳам моддий техника базасини мустаҳкамлаш спорт турларини ривожлантириш бўйича тадбирлар ишлаб чиқиб, тасдиқланмоқда. Айниқса, корхонамизда юксак маҳоратли футболчилар тайёрлашга катта эътибор беряпмиз.

Коллективимиз янги йилда янги режалар билан қадам ташламоқда. Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида меҳнат фронтидаги каби физкультура ва спортда ҳам катта режаларни белгилаганмиз, республикамизда физкультура ва спортни янада ривожлантириш, кўплаб маҳоратли ўринбосарлар, рекордчи ва чемпионлар тайёрлаш ишига муносиб ҳисса қўшишга ҳаракат қилаяпмиз.

В.Н. СИВЕЦ,
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Трутнов шаҳри яқинида янги телевизион минора қад кўтарди.

ЧТК—ТАСС фотоси.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР, ОЧКОЛАР

ФУТБОЛ

Москва ва Ленинград шаҳарларида «Неделя» хафталиги соврини учун Бутуниттифоқ турнири давом этмоқда. Пойтахт спартакчилари Одессанинг «Черноморец» командасини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Тўпларни Булгаков, Наденн ва Ловчевлар киритишди.

«Қайрат» командасини 1:0 ҳисобида енгган «Локомотив» 4 очко билан ягона пешқадам бўлиб олди.

Ленинградда «Зенит» «Заря»дан 0:1 ҳисобида мағлубиятга учради.

ВОЛЕЙБОЛ

Олий лига командаларининг биринчи даврада иккинчи тур ўйинлари охирламоқда. Тошкентнинг «Автомобилист» командаси навбатдаги бахсда Риганинг «Аврора» командаси билан учрашди. Ҳамшаҳарларимиз бу ўйинда 2:3 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Бу уларнинг Бокуда ўтказилаётган иккинчи тур ўйинларидаги учинчи мағлубиятидир.

Бошқа ўйинлар қўйидагича тугади: МОПИ — Марказий армия спорт клуби — 3:2, «Динамо» — «Кировец» — 3:1, ФИСК — «Спартак» — 2:3, «Локомотив» — «Уралочка» — 0:3.

Шундай қилиб чемпионатда 9 очко тўплаган «Уралочка» олдинда боряпти. Пойтахт динамочилари ва Ворошиловграднинг «Искра» командалари ҳисобида 8 тадан очко бор.

ХОККЕЙ

Биринчи лига қатнашчилари танаффусдан кейин иккинчи давра ўйинларини ҳам бошлаб юбордилар. «Бинокор» бугун ва эртага Киевда маҳаллий «Сокол» командаси билан куч синашади. Бу икки команда ҳозирда турнир жадвалида ён қўшни бўлиб 4—5 ўринларни эгаллаб турипти. Шунинг учун ҳам бу икки команданинг ўзаро бахси кескин ўтиши кутилмоқда.

Чемпионатда эса 47 очко тўплаган «Салават Юлаев» олдинда бормоқда. Бўлиб ўтган бир неча ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Дизелист» — «Молот» — 8:4, 3:2, «Динамо» (Минск) — «Салават Юлаев» — 0:5, 2:2. АСК МВО (Липецк) — «Металлург» (Челябинск) — 2:2, 1:7, «Кристалл» — «Ижсталь» — 6:4, 2:4.

КЛАССИК КУРАШ

Ёшлар ўртасида Ўзбекистон XVIII спорт ўйинлари мусобақаларига старт берилди. Спорт ўйинларини классик курашчилар бошлаб бердилар.

Нукусда уч кун давомида полвонларнинг беллашувлари бўлиб ўтди. Тўрт вазнда тошкентликлар Ш. Фаткулин, Н. Кузнецов, К. Мойсиадис ҳамда А. Балинлар республика чемпиони бўлдилар. Бухороликлар командасида ҳам тўрт курашчи ҳурмат шохсупасининг энг юқорисидан жой олди. И. Худойқулов, М. Солиев, Р. Қудратов ва В. Тюринлар чемпион бўлишди. Қолган икки вазнда фарғоналик С. Абдулғаниев ва қашқадарёлик А. Абдураимовлар ғолиб келишди.

Умумкоманда ҳисобида 117 очко тўплаган Бухоро командаси биринчи ўринни олди. Ғолиблардан атиги 1 очко кам тўплаган тошкентликлар иккинчи бўлишди. Учинчи ўринни олган Самарқанд полвонлари 74 очко тўпладилар.

ҚЎЛ ТЎПИ

Олмаота шаҳрида спортнинг бу тури бўйича биринчи лига қатнашчиларининг чемпионат ўйинлари давом этяпти. Биринчиликда республикамиз спорт шарафини «Текстильщик» командаси ҳимоя қилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз биринчи кун Краснодарнинг «Урожай» командасига 19:22 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Иккинчи кун эса Красноярскнинг «Светмет» коллективини 15:12 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

КИНЕМАТОГРАФИЯ ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

АДАН. (ТАСС мухбири). Демократик Яман ҳукумати меҳнаткашларнинг маданий савиясини оширишга катта эътибор бермоқда. Мустақиллик йилларида Яман халқ демократик республикасида кинотеатрлар ва маданият уйлари тармоғи бунёд этилди. Ҳатто энг узоқ районларга ҳам кўчма кино установкалари жўнатилмоқда. Уларнинг келиши фаллоҳлар ҳаётида доимо қувончли ҳодисадир.

Агар 1973 йилда мамлакатимиз кинотеатрларига қарийб 1,5 миллион томошабин келган бўлса, деди ЯХДР Давлат кино корпорациясининг директори Аҳмад Забель ТАСС мухбирига, ўтган йили томошабинлар 4 миллион кишига етди. Совет фильмлари бизнинг халқимизда зўр қизиқиш уйғотмоқда. Яқинда мамлакатда, деб таъкидлади у, социалистик мамлакатлар фильмлари фестивали ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган совет фильмлари ҳафталиги зўр муваффақият билан ўтди. Кинопрокат учун фильмларни танлашда биз Совет Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатларнинг фильмларини, шунингдек прогрессив араб ва Африка давлатларининг фильмларини кўпроқ афзал кўрамиз, деди пировардида А. Забель.

В. ГОРЛОВ.

Шанба саҳифаси

ҲАММАГА МАНЗУР

Халқимизнинг миллий буюмлардан сўзана, беқасам чопон, дўппилар мамлакатимиздагина эмас, бутун жаҳонга довруғ таратган. Уларни пойтахтимиздаги бадиий буюмлар фабрикаси ишлаб чиқаради. Ҳозир корхона маҳсулотларининг ассортименти эллик хилдан ортиб кетди.

Янги йилдан бошлаб фабрикада янги турт хил дўппи ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. «Чоргул», «Нозик», «Ироқи» дўппилар хотин-қизларга мўлжалланган бўлиб, ўзининг гўзаллиги, нозиклиги билан кўзга завқ бахш этади. Булардан ташқари эркаклар дўппилари ҳам аҳолига манзур бўлмоқда.

— Биз доимо изланишдамиз, — дейди фабрика бош инженери А. Олимбоев. — Мутахассисларимиз, рассомларимиз халқ орасида юриб, йўқолиб кетаётган миллий буюмларимизни тикламоқдалар. Бунда беш кишидан иборат ижодий группанинг хизмати катта бўлмоқда.

Корхона йил охиригача яна 12 хил янги нусхадаги маҳсулотларни ўзлаштирадилар. Корхона чеварлари ўз буюмлари билан халқаро кўргазмаларда иштирок этиш ниятидалар.

МЕНИНГ ОНАМ

Гўдак эдим, тўлмаган ёшга,
Етим қолдим она меҳридан.
Азиз инсон силади бошим
Етимлигим сезмадим чиндан.
...Бир кун келсам ишимдан ҳориб,
Кутиб олди мени бир аёл:
«Болагинам!» дея ёлвориб
Қучоғимга отилди беҳол.
Болагинам сўзин эшитиб,
Ишонмадим қулоқларимга.
Аёл бўлса юзимдан ўпиб
Сўнг йиқилди оёқларимга.
Бир нафас йўқотдим ўзимни
Сўнгра бўлди барчаси аён...
Ёш пардаси қоплаб кўзимни
Ўзни урдим тутоқиб ҳар ён.
Таниш овоз янгради бирдан,
Юз ўгирдим эшикка томон.
Меҳри тошиб мен учун дилдан
Турар эди меҳрибон инсон.
Қучоғига отдим ўзимни,
Тўйиб-тўйиб ўпди юзимдан.
Онажоним дея кўзимни
Узолмасдим нурли кўзидан.
Аёл бўлса қўлларин ёзиб,
«Онанг менман, кел болам!» — деди,
Юрар эдим хаёлим тўзиб,
«Энди топдим, дил ҳуррам», — деди,
Яқин бориб аёлга томон,
Тошиб дедим: «Сенмисан, онам?
Аввал эдим кераксиз, ёмон,
Ташлаб кетдинг бир парча танам.
Сен ёш эдинг, қувнаш истадинг,
Бир юк эдим сенга ортиқча.
Қутулмоқни ахтардинг — топдинг
Виждон борми сенда тариқча?!
Бегонанинг остонасига,
Ташлаб кетдинг, қилмадинг раҳм,
Бегуноҳнинг оҳу-зорига
Етмас эди сендаги фаҳм.
Бизиллаб ортингдан қўл чўзсам,
Қулоғинг кар, кўзинг кўр эди.
Асраб олган ўзга бўлса ҳам
Меҳри сендан минг бор зўр эди.
Ана удир оналик меҳрин,
Жо этолган қалбимга мангу.
Ташвишим-ла ўтказди умрин,
Менинг онам, жонкуярим у!»

Умида ЭРГАШЕВА.

НОМИНГ ЁЗСАМ...

Номинг ёзсам қирғоқ қумига,
Ювишибди уни тўлқинлар.
Қорга ёзсам баҳор кунида
Эритибди илиқ эпкинлар.
Номинг ўйдим баланд қояга
Ҳеч ўчмас деб қилганча хаёл.
Йиллар ўтиб, ҳеч бир аямай
Ўчирибди ёмғир ва шамол.
Сўнг номингни қалбга қилдим жо,
Энди ҳеч ким ўчира олмас,
Ҳеч қандай куч номингни асло,
Юрагимдан кўчира олмас!

УФҚ

Уфқ мендан нечоғлиқ олис,
Унда нурлар порлаб турибди.
Қалбга солиб самовий бир ҳис,
Тинмай мени чорлаб турибди,
Унда нурлар порлаб турибди.
Етай дея қувганим сари,
Қочиб борар тобора уфқ.
Етолмаган орзуим барин,
Энди сенга юклайман қўшиқ,
Қочиб борар тобора уфқ.

Маъмур НОСИРОВ.

ДЎСТЛИК КИНОЛЕНТАЛАРИ

Режиссёр Равил Ботиров «Ўзбекфильм» киностудиясида «Дорбозлар», «26-си отилмасин!», «41-йил олмалари», «Кутамиз сени, йигит!», «Менинг азиз кишим» каби қатор бадиий фильмларни суратга олган. Ҳозир эса Равил Ботиров югославиялик кино режиссёр Жико Ристич билан ҳамкорликда «Шиддатли кунлар хроникаси» номли картина устида ишламоқда.

Фильм марказида — Қизил Армия сафида туриб, босмачиларга қарши курашган югославиялик Александр Драговичнинг жанговар ҳаёти туради.

Фильм ўзбек ва югослав кинематографчилари ҳамкорлигида яратилмоқда.

ЛАҲЗА

(ШИНГИЛ ҲИКОЯ)

АВТОБУС жўнашига саноқли минутлар қолган. Йўловчилар ўз ўринларини эгаллаб, ҳамроҳлари билан суҳбат бошлаб юборишди. Энг кейинги қаторда ўтирган йигирма ёшлардаги йигит бугун имтиҳондан қандай ўтганлигини ҳаяжон билан ёнидаги қизга тапирарди. Калтагина кўйлак кийган, қош-киприклари бўялган қиз эса йигитнинг гапини бепарвогина тинглаб, писта чақиб ўтирарди. Шу пайт ранги бироз салқиган, қотмадан келган бир нуроний киши орқа эшикдан автобусга чиқмоқчи бўлди. Лекин оёқлари дармонсизланиб, эшик олдида чўнқайиб қолди.

— Кап-катта киши-ю, ичиб олганини қаранг,— деди қиз ёнидаги йигитни туртиб.

— Бу гапни автобусда ўтирганлар ҳам, эшик олдида турган нуроний киши ҳам эшитди. Чол хап сенми, дегандек шундай қарадики, қиз беихтиёр кўзларини яширди.

— Хафа бўлманг, амаки, — йигит шошилганича ўрнидан туриб қарияга кўмаклашди. Бўш ўринлардан бирига ўтираётганда, қариянинг эгнидаги чопони бироз кўтарилиб, кўксидаги орденлари кўриниб кетди.

— Узр, сизни безовта қилиб қўйдим,— деди отахон ёрдамлашган йигитга миннатдорчилик билдираркан.— Пионерлар учрашувга таклиф қилишувди. Шу ердан келяпман. Кузатиб қўямиз дейишувди, унамадим...

Автобусда ўтирганлар отахонга мамнун нигоҳ ташладилар. Эшик олдида турган қизнинг ўйламай гапирган бир сўзи туфайли кишилар қалбида пайдо бўлган ғубор эса бир лаҳзада тарқалиб кетди.

Йигит билан қиз автобусдан тушганларидан кейин нимагадир индамайгина бирбирларига тикилишди-ю, бир оғиз ҳам сўз айтмай икки томонга қараб йўл олишди...

Раҳимжон ШОДИЕВ.

«ҒУНЧА» ТАБАССУМИ

Ленин номли колхоз территориясидаги 7-ўрта мактабда икки йилдан бери «Ғунча» ансамбли ишлаб турибди. Ансамбль қатнашчилари мактаб музика ўқитувчиси Ҳусан Носиров раҳбарлигида ўз репертуарларини янги-янги номерлар билан бойитмоқдалар.

Ҳаваскор ўқувчилар санъатига хўжалик аҳли муносиб баҳо бермоқда. Бу албатта бежиз эмас, улар ижросидаги куй ва қўшиқлар мактаб саҳнасидагина эмас, колхоз дала шийпонларида ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда. Мастура Расулова, Алишер Исоқов, Муҳаббат Ваҳобова ва бошқалар томонидан севиб ижро этиладиган жозибали ўйин ва дилрабо қўшиқлар ансамбл репертуаридаги асосий номерлардан ҳисобланади.

Ш. РАҲИМОВ.
Тошкент райони.

УЙҚУСИЗЛИК ДАВОСИ

ЯПОНИЯ мутахассисларининг фикрича, уйқусизликка дучор бўлган кишилар ётадиган хонада уйқу келтирадиган дорилар сепиб турилса таблетка ютилгандагига нисбатан анча самарали бўларкан. Ҳозирнинг ўзидаёқ янги дориворли аэрозол препарати дорихоналарда сотилмоқда. Бундай препарат идишнинг тугмаси босилса бас, уйқусизликка дучор бўлган кишининг атрофида ўзига хос туман пайдо бўлиб, орадан 3 минут ўтар-ўтмас уйқу келади.

ОДАМЛАР, ОДАТЛАР

ЛОК АДОЛАТ — ХАЛҚ СУДИ ДЕМАКДИР

ҲИНДИСТОНДАГИ Гужарат штатининг тоғли районларида турли қолоқ қабилалар ичида яқин ўттиз йилдан бери Лок адолат — халқ суди ишлаб келмоқда. Бу одатдагидан бошқача суд бўлиб, мамлакатда ягонадир.

Суднинг ташкилотчиси ва доимий раиси Ханвалабхан Парикх бу ерларга навқирон ёшлик пайтида, Ҳиндистон мустақилликка эришгандан кейинроқ келган. У Рангпур қишлоғида уруғлар орасида иш олиб борувчи ижтимоий-маданий марказ — ашрамга асос солди.

У очлик, қашшоқлик, қолоқлик, қабилалар орасидаги зиддият, авраб сеҳрлаш, аҳолининг дўкондорлар ва мансабдорлар томонидан алдаб шилиниши шароитларида иш бошлади. Х. Парикх юзлаб қишлоқларга борди, қабилаларнинг ҳаётини, уларнинг анъана ва одатларини кўриб, унинг хаёлига Лок адолат тузиш фикри келди.

Халқ суди ҳукм сурган даври мобайнида 45 мингта хил-ма-хил ишни кўриб чиқди. Бу ишлар яхшилаб ҳисобга олинган ва ёзиб қўйилган. Улар орасида ажралиш, уйланиш ёки турмушга чиқиш, мол-мулкни бўлиш, аврашда айблаш ва бошқа масалаларга доир ишлар кўп. Суд бир ойда икки марта мажлисга йиғилади. Рақиб томонлар бир-бири билан ёнма-ён ўтқазилади. Бу нарса уларнинг келишмовчилиги ярашиш билан тугашига ишорадир. Мажлис одамларнинг катта кўпчилиги кўзи ўнгида иш кўради. Залда, кўп маҳалларда эса очиқ ҳавода икки юздан ортиқ одам йиғилган бўлади.

Ишни кўриб чиқиш жараёни жуда оддий ва кўпчиликка тушунарли. Ҳар икки томон сўроқ қилинади, суд мажлисида қатнашаётганларнинг фикри эшитилади. Шундан кейин Парикх аҳоли орасидан чиққан икки ёки уч кишидан иборат жюри аъзолари билан маслаҳатлашиб, қарор қабул қилгани чиқиб кетади. Халқ суди иш кўрган йиллар мобайнида давлат суд системаси томонидан унга нисбатан биронта ҳам норозилик ! билдирилмаганлиги диққатга сазовордир.

Лок адолат район аҳолисига ҳаққонийлик ҳис-туйғуларини сингдиради, уларни бир-бирига нисбатан ҳурматда бўлиш руҳида тарбиялайди. Ўтмишдан қолган, ўз умрини яшаб бўлган анъана ва эскилик қолдиқлари билан курашади.

Мана бир мисол. Суд олдида бир ёш бева икки боласи билан турибди. Одатга кўра, у вафот этган эрининг қариндошлари ҳисобига мол-мулкка бўладиган бутун ҳуқуқлардан маҳрумдир. Фақат у эрининг ака ёки укасига турмушга чиққандагина, ёҳуд ўғли ота ўлимидан сўнг оила бошлиғи ҳуқуқига эга бўлгандагина мол-мулкка эгалик қилиши мумкин. Х. Парикхнинг обрўси билан суд биринчи марта ана шу одатни бекор қилишга эришди. Бева аёл эрининг ўлимидан сўнг қолган мол-мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини қўлга киритди. Жамоат бу қарорга рози бўлди.

Лок адолат аҳоли эҳтиёжидан фойдаланиб бойлик орттирадиган судхўр ва қўли қинғир мансабдорларни, очиқ ўғирлик қилувчи, қонундан ташқари солиқлар йиғувчи, айрим кичик уруғларни эксплуатация қилувчи кичик амалдорларни ўз қарорига кўп марта бўйсундиришга эришди.

Ана шу узоқ районда кейинги пайтда ўч олиш асосидаги қотиллик ҳоллари кескин камайди. Ўтмиш, ундан қолган одат ва анъаналар ўтиб бормоқда. Уруғларнинг ҳаёт шароити яхшиланяпти. Кўплаб қишлоқларда мактаблар очилди. Мана шуларнинг ҳаммаси ўзининг бутун ҳаётини қолоқ уруғларни маърифатли қилишдек улуғ ишга бел боғлаган Х. Парикхнинг хизматлари натижасидир.

Е. ШУБИЧЕВ,
АПНнинг Деҳлидаги мухбири.

ГУЛЛИ ГАЗЛАМАЛАР

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар 40 дан ортиқ чет эл мамлакатларига экспорт қилинмоқда. Газламаларимиз барча истеъмолчиларга манзур бўляпти.

ЎТГАН йили комбинатда 30 дан ортиқ янги гулли газламалар ишлаб чиқарилди. Бу йил ҳам тўқимачилар ишлаб чиқарилаётган чит ва сатиннинг ранг-баранг бўлишига жиддий эътибор беришмоқда. Улар йил охиригача 50 дан ортиқ нусхадаги ранг-баранг бежирим ва нафис гулли газламалар ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. Ҳозир атир гул, лола, бинафша каби гуллар тасвир этилган ва манзарали расмдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Республика модалар уйи чеварлари қишки, ёзги кийимларнинг янги-янги нусхалари устида ижодий изланиш олиб боришмоқда. Улар кишилар дидига мос янги модалар яратишмоқда. Яқинда бу ерда мавсумий янги кийимларнинг намойиши бўлиб ўтди.

Суратларда: янги модаларни намойиш қилиш пайти.

А. Абалян фотолари.

ВЕЛОСИПЕД ҲАҚИДА БОР ГАПЛАР

ЎЛКАМИЗ шаҳар ва қишлоқларига велосипед асримиз бошида кириб келган. Айниқса, қишлоқларда бу транспорт воситасига ғаройибот сифатида қарашган. Халқ тилида уни «шайтонарава» деб аташгани маълум.

Велосипеднинг ягатилиши рус крепостной ишчиси — ихтирочи Е. М. Артомонов (1776—1841) номи билан боғлиқдир. У бундан 176 йил илгари велосипеднинг дастлабки нусхасини яратган.

Артомонов верхатурлик крепостной бўлиб, Нижнетагилдаги заводда слесарлик қилган. 1800—1801 йилларда у темирдан «ўзи ғилдирайдиган тележка» ясади. Уни юргизиш учун киши анча куч сарф қилар эди.

1801 йилнинг сентябрида подшо Александр I Москвада тож кийди. Артомоновнинг хўжайинлари ўз корхоналарига подшонинг диққат-эътиборини тортиш ниятида крепостной ихтирочини узоқ саёҳатга юборишди. У Москвага тож кийиш маросими ўтадиган куни кириб бориши керак эди. Слесарь ўз самокатида Уралдан то Москвага бўлган жуда катта масофани босиб ўтиб, буйруқни тўла адо этди. Айтишларича подшо Артомонов ва унинг насл-насабини крепостной қарамликдан озод этган эмиш.

Подшонинг бу «карами» қанчалик ҳақиқатга яқинлиги маълум эмас, чунки бу ҳақда бирорта ҳужжат қолмаган. Одамларнинг хотирасида реклама учун ўз «жонли мулки»ни юборган шуҳратпараст дворянларнинг номи сақланиб қолмади. Аммо бепоён Россия оддий бир ишчининг, халқ «олтин қўллар» деб, эъзозлайдиган бир фуқаронинг фамилиясини абадий эслаб қолди.

Артамоновнинг металл самакети жуда оддий тузилишига эга эди. Олдинги ғилдирак орқадагисидан диаметри бўйича икки марта катта бўлиб, рули, рамаси ва ғилдираги темирдан ясалган эди. Пружина қўйилган енгил тахтача эгар вазифасини ўтаган...

Кейинчалик Россия ва чет элда кўплаб ихтирочилар самокат-велосипед устида кўп бош қотирдилар. Инженер ва техниклар ҳозирги кунгача ҳам велосипед ихтироси устида ишлашмоқда. Эндиликда вазни енгил, йиғма ва ҳатто рюкзакка жойланадиган велосипедлар мавжуд. У такомиллашмоқда.

Велосипеднинг янги хилма-хил шаклларини ихтиро қилиш айниқса энергетика танглиги авж олаётган капиталистик мамлакатларда жиддий суръатда олиб борилмоқда. Масалан, яқинда Японияда «Нитилава компани» фирмаси серияли равишда «веломобиль» ишлаб чиқаришга киришди. «Веломобиль» педаль билан ҳаракатга келтирилади, аккумулятордан ёнадиган фаралари, клаксон ва орқани кўришга ойначаси бор. Тезлиги соатига 15 километрга етади.

Хуллас, велосипедга қизиқиш ҳамон сусаётгани йўқ. Инсоният бу восита учун Артамоновдан бошлаб то ҳозирги велосипед ихтирочиларигача — барчадан миннатдор. Таниқли рус кимёгари профессор Л. А. Чугаев 1912 йили бир дўстига хатида шундай деб ёзган эди: «Шуниси ҳайратлики, мен велосипед минишни деярли ўрганиб олдим... Бу ажойиб эрмак менга И. П. Павловдан юқди...».

...Ана спорт моллар магазинидан пўстин кийган чақмоқ мўйлов киши чиқиб келяпти. Бир қўлида мойи артилмаган яп-янги «Орлёнок».

— Ўғлимга, туғилган кунига совға. Бизнинг районда йўқ эди. Шу ердан олиб кетяпман. Мопеддан шу яхши. Шовқинсиз, ўғлим мактабга вақтли етади, ҳам жисмоний чиниқади. Бу жуда ҳосиятли буюм.

Ҳақ гап. Чўпон отанинг фикрига тўла қўшилмай илож йўқ.

А. БАБАНОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚАДИМГИ ЖАРРОҲЛИК АСБОБЛАРИ

Канпур шаҳридаги медицина ўқув юрти факультетининг декани, доктор Тара Чандра ўн йил давомида қадимги Ҳиндистонда қўлланилган жарроҳлик асбобларини йиғиб келади. Яқинда у Ҳиндистоннинг ҳамма тарафидан Канпур шаҳрига, жарроҳларнинг 36-конференциясига йиғилган ўз ҳамкасбларига шу ажойиб коллекциясини намойиш қилди. Улар орасида жарроҳлик пичоқлари, қайчилар ва ҳоказолар бор. Чандранинг айтишига қараганда, қадимги Ҳиндистонда жарроҳлар 126 хил асбоб-ускуналардан фойдаланишган ва жуда мураккаб операцияларни бажаришган.

Доктор Чандра тўплаган коллекциядаги кўпгина асбоблар ҳозирги замон жарроҳлигида қўлланиладиган асбобларга жуда ўхшашдир. Шунинг ўзиёқ қадимги Ҳиндистон жарроҳлари ўз касбларида қанчалик юксак маҳоратга эриша олганликларидан далолат бериб турипти.

Редактор ўринбосари
С. МУСАЕВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Ота-оналар, сизлар учун». 10.25 — Тонгги музикали программа. 10.55 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.25 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». 11.55 — Концерт. 12.10 — «Китоб дўкони». 13.00 — Концерт. 3.45 — «Андрейка» (бадиий фильм). 15.10 — «Здоровье». 15.55 — Мультфильм. 16.15 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 17.00 — Хоккей. «Динамо» (Москва) — «Химик» (Воскресенск). 19.15 — «Мўъжизасиз — мўъжизалар». 20.20 — «Мангу даъват» (бадиий фильм, 11-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Концерт. 22.55 — Фильм-балет. 23.25 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ҳужжатли фильм. 10.35— Концерт. 11.25 — Адабий театр. 12.00 — Ота-оналар учун консультация. 12.30 — «Республика мулки» (бадиий фильм, 1-серия). 13.35 — «Жанговар постда». 13.55 — «Онамларнинг мактаби». 17.30 — «Старшеклассник». 17.55— «Ёшлик». 18.25 — «Ота-оналар университети». 18.55 — «Ленин иши яшайди ва тантана қилади». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Назм ва наво». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Она қалби» (бадиий фильм).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Душанба кўрсатувлари.

22 ЯНВАРЬ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «Зарядкага сафланинг». 10.00 — Концерт. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.00 — «Мангу даъват» (бадиий фильм, 11-серия). 13.10 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.10 — «Мусиқа дўкони». 14.40 — «Иқрор» (фильм-спектакль). 17.05 — «Халқаро панорама». 17.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 19.10 — «Ленин ҳузурига, Кремлга» (ҳужжатли фильм). 20.10 — «Мангу даъват» (бадиий фильм, 12-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Неделя» ҳафталик газетаси соврини учун футбол бўйича олий лига командаларининг Бутуниттифоқ турнири. Финал учрашуви.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Бепоён Ватаним менинг». 11.00 — Ота-оналар учун консультация. 11.30 — «Спортивний Узбекистан». 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — «Санъатимиз намояндалари». 13.40 — «Республика мулки» (бадиий фильм, 2-серия). 14.45 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.25 — Реклама. 18.00 — Мультфильмлар. 18.30 — Шоирлар — болаларга. 19.00 — «Оқ чашма соҳиби». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Касбим — сеҳргарлик» (цирк). 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Қўшиқ ва рақс» (концерт). 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Театр учрашувлари».

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21|1да **Аида**, 22|1да **Севилья сартароши** (12.00), **Оққуш кўли** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21|1да **Саҳро тор**, 22|1да **Қиёмат қарз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21|1да **Йиллар ўтиб**, 22|1да **Олифта** (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21|1да **Ун саккиз ёшлигим**, 22|1да **Беш кунлик куёв** (15.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЯНГИ ПРОГРАММА, «ИККИ СОАТ КУЛГИ» (19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Севги синови** (кундуз ва кечқурун).

Севги синови — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00). «ЧАЙКА», «НУКУС», «ҚОЗОҒИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҒУНЧА» (17, 20.00), «ТИНЧЛИК» (12.30, 15.30, 18.30, 21.00).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
(«ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета народных депутатов.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 00142. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д—2326.